

"Dirvai" – iš Vilniaus

ATVIRA VISUOMENĖ IR ETNOCENTRIZMAS

Prof. Romualdas Grigas
Lietuvos Mokslų
akademijos
narys-ekspertas

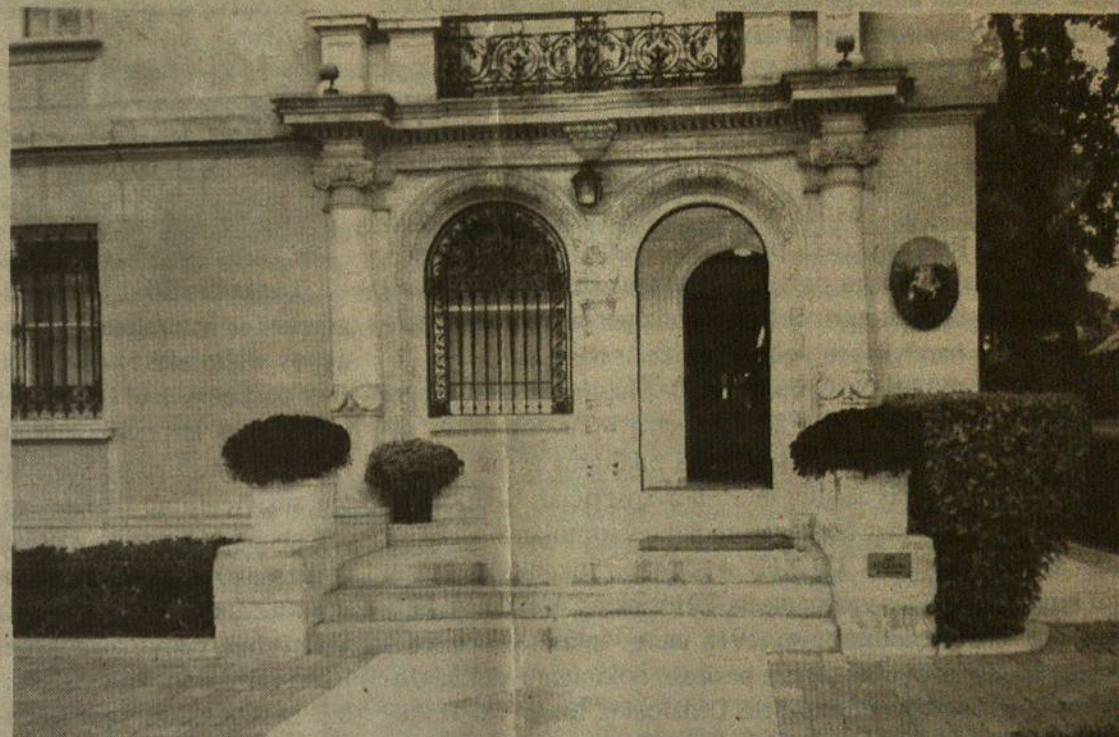
Civilizuotas nūdienos pasaulis nusiteikęs griauti bet kokias sienas ir užtvanas, kurios skiria tautas ir valstybes. Ypač tai būdinga Vakarams. Viena iš tebesančių užtvartų yra vadinamasis entocentrizmas. Lietuvos sąlygomis jis pasireiškia perdėtu, nesaikingu lietuviškumo ir lietuviybės demonstravimu pasauliui, liiguistų grežiojimusi atgal, į savo istorines ir kultūrines ištakas, pabrėžtinai išskiriant savąjį unikalumą. Vienai iš etnocentrizmo pasireiškimo nesveikų formų galime priskirti ir vadinamąjį "ura-patriotizmą" – aiškiu intelektiniu ribotumu išsiskiriantį pilietinį veiksmą ar elgseną, kurio apraiškos, ačiū Dievui, Lietuvoje pastebimai gėsta.

Atrodytų, kad etnocentrizmo pozicijos skatinimas ir demonstravimas nepriimtinas lietuvių tautai jau vien dėl to, kad neleidžia atviresnėmis akimis žiūrėti į modernizacijos ir visuotinio suartėjimo bei vienijimosi procesus. Su etnocentrizmu orientacija yra susijęs ir nesugebėjimas lietuviybės, lietuvių tautos istorijos ir lietuviškosios

etnokultūros pateikti kaip bendro civilizacinio proceso sudėtinės dalies. Visa tai ignoruojant, apsunkinamas objektyviai neišvengiamas lietuvių tautos įsijungimas į Europos tautų bendriją.

Tačiau į šią civilizacijos iškeltą problemą pažvelkime ir iš kito – priešingo, bet dažnai pamiršto fakto. Tam tikra etnocentrizmo "porcija" yra būtina. Tauta, kuri neturi savo kultūrinio savitumo ir jo nepuoselėja, kurios kalba dėl per didelio dėmesio svetimajai ima nykti, ir kurios valstybė tais dalykais nesirūpina – pasauliui neįdomi, neverta pagarbos tauta. Argi nematome, kad pasaulinė kultūra "maitinasi" tautinėmis kultūromis, iš jų pasipildydama gyvybingumo syvais? Tauta, kuri neturi savito veido, kur kas greičiau pasiduoda, paklūsta "šešėlinėms" – neigiamoms įtakoms, neišvengiamai lydinčioms šiuolaikinės visuomenės. Tokia tauta lengviau pasiduoda ne tik beždžioniškam mėgdžiojimui viso to, kas ištis svetimai ir kas žmonių gyvenimą padaro nudvasintu. Ji greičiau paklūsta ir pasaulio galingiesiems ne tik kaip rinkta jų gaminamoms prekėms arba kaip pigios darbo jėgos tiekėja. Tokia tauta lengviau pasiduoda ir iš ten slenkančiai tamsiai antikultūros ir dorovinio nuosmūgio bangai.

Šio klausimo teisingą suvokimą gerokai apsunkina viena – grynai lietuviška aplinkybė. Juk būtent etnocentrizmo orientacija ilgą laiką buvo savigynos būdas. Tokia saviteiga padėjo lietuviams

Lietuvos ambasada Vašingtone.

J. Jasaičio nuotr.

išlikti ir susitelkti, ypač esant nepalankioms tautos egzistencijai sąlygomis.

Nepamirškime ir kitos aplinkybės. Juk akivaizdu, kad tradiciniai, senieji, dar iš agrarinės epochos paveldėti lietuvių tautinės kultūros gyvybingumo bei savitumo šaltiniai yra išsekę ir nebeatstatomi. Na, o naujieji – dar nesusiformavę ir tokiu laipsniu, koku derėtų, šiandien, deja, neformuojami. Lietuvių tauta, skirtingai nuo savo artimiausių kaimynų – rusų, vokiečių bei lenkų – neturėjo palankių geopolitinių bei istorinių sąlygų etnokultūrinei modernizacijai. Prie šių sąlygų būtina pridurti ir aristokratijos – ankstesniųjų laikų pagrindinio modernizacijos laido – praradimą, o taip pat tai, kad miestų raida buvo atsidūrusi kitataučių rankose.

Tokia štai padėtis rodo, kad gali kilti aštrus ir ilgalaikis lietuviškosios tapatybės krizės laikotarpis. O kita vertus, ne visai sveikas ir lietuvių tautai ne visai naudingas etnocentrizmo ir atviros visuomenės sandūroje atsiradęs ir per ilgai užsitęsęs konfliktas.

Kiekviena visuomenės grupė tarsi savaime ieško jo viduje esančių problemų sprendimo bei įtampų pašalinimo. O kaip yra šiuo – mūsų atveju?

Jau šiandien matome, kad atviros visuomenės "prasiveržimas", visuomenės gyvenimo demokratizacija iššaukė ir labiau organizuotą etnokultūrinį judėjimą, kurį galėtume pavadinti "švelniu etnocentrizmu". Lietuvoje yra išlikę teritorijų, kuriose teberusena iš seniau paveldėta etnokultūrinio, o gal teisingiau būtų sakyti – etnogenetinio tapatumo sąmonė. Matome Lietuvos žiemgalių (Joniškio-Pakruojo-Pasvalio kraštas), sėlių (Biržų kraštas) ir žemaičių tėviškėnų susibūrimus, pastangas atgaivinti ir palaikyti savo etnokultūrinę specifiką ir sąmonę. Šiuo judėjimu ypač išsiskiria žemaičių draugija, turinti net savo herbą, visuomeniniais pagrindais veikiančią mokslų akademiją ir netgi įvedusi savo nariams žemaitiškų pasus, tausojanti kitas savo etnokultūrinės relikvijas ir pan. "Švelnusis etnocentrizmas" nesikerta su atviros visuomenės interesais, bet atvirkščiai – praturtina ją prasmingais, žmogaus ir visuomenės egzistencijai itin vertingais dalykais, o per žmonių etnokultūrinį susibūrimą palaiko

socialinę tvarką ir pan.

Tikėtina, kad kultūrinio pobūdžio "švelnų etnocentrizmą" papildys dar ir vadinamasis "biurokratinis etnocentrizmas". Jį aš suprantu, kaip dažniausia gaivališkai pasireiškiantį tiek valstybinių, tiek ir visuomeninių organizacijų priešinimąsi atviro, globalaus kosmopolitinio pasaulio jėgų veržimuisi. Tam priešinimui pasitelkiamos ne tik organizacinės priemonės, tarkim, kovojant už savo valstybinę ir tautinę erdvę. Tačiau pasitaiko, kad kartais pasitelkiamos dar ir tos etnocentrizmo jėgos, kurios neretai jau yra ir istorijos, ir kultūrinės evoliucijos nuvertintos. Taip elgiamasi toli gražu ne iš didelės meilės savajam kraštui, bet dar ir savanaudiškais tikslais: siekiama populizmo, sureikšminama saviteiga, siekiama įsitvirtinti išsikovojoje kultūrinėje ar politinėje erdvėje.

Taigi, kalbant apibendrintai, esama pagrindo išskirti dvi dabartinio etnocentrizmo atmainas: konservatyvų ir modernų. Išmintingai vadovaudamiesi nuo pirmosios jo atmainos, mes privalome palaikyti ir skatinti antrosios jo atmainos – ne tik "švelniojo", bet ir "biurokratinio" etnocentrizmo – pasireiškimą. To reikalauja tautos išlikimo būtinybė.

Šiame numeryje:

A. Pužauskas: Kontrabanda žmonėmis	2 p.
Dar kartą apie 1926 m. gruodžio 17 d.	3 p.
Abejingumas tautos ir valstybės likimui	4 p.
Naujienos iš Washington, St. Petersburg, Philadelphia ir kitur	5 p.
Lietuvos Vyčiai – Lietuvai	6 p.
APPLE darbų programa Lietuvoje	7 p.
Vėl skaitykite Raimondos patarimus	7 p.
Kur jie tą vienybę rado?	8 p.
"Žinojom skirtumą tarp bernelio ir merginos"	12 p.

St. Petersburg'o vyrų ansamblis "Aidas", vadovaujamas Broniaus Kazėno, kocertuoja Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos 25-ojo seimo pokilyje. J. Šulaičio nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **PREZIDENTO PADĖKA.** Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus, penktadienį priėmęs Valstybės saugumo departamento vadovus ir grupę šios institucijos pareigūnų, padėkojo už sėkmingai atliktą kontržvalgybos operaciją, kuri užkirto kelią valstybės paslapčių perdavimui užsienio valstybei.

• **PATVIRTINTAS VALSTYBĖS BIUDŽETAS.** Seimas pritarė pasiūlymui beveik 300 mln. litų sumažinti valstybės biudžeto išlaidas ir siūlė toliau ieškoti galimybių padidinti įvairių sričių finansavimą. Pradėjus svarstyti biudžeto projektą, kai kurie Seimo nariai kartojo, kad biudžetas parengtas, neįvertinant Rusijos krizės padarinių. Pasak "Lietuvos ryto", atrodo, kad svarbiausia projekto kritikams buvo paneigti aiškiai matomą biudžeto privalumą - pirmą per pastaruosius penkerius metus bandymą sulygtinti pajamas ir išlaidas.

• **DUJOTIEKIS.** Gruodžio 4 d. Šiauliuose iškilmingai atidarytas naujas maždaug 80 kilometrų ilgio dujotiekis, atvestas iš Panevėžio. Jis leis gerokai padidinti ir patikimiau tiekti gamtines dujas Šiaulių miestui ir apskrįčiai, Klaipėdai ir visiems Lietuvos šiaurės-vakarų regiono vartotojams.

• **PAMINĖTAS TILŽĖS AKTAS.** Sukanka 80 metų, kai buvo pasirašytas vadinamasis Tilžės aktas. Vadovaudamasi Tautų apsisprendimo teise, 1918 metų lapkričio 30 d. Mažosios Lietuvos tautinė taryba pasirašė dokumentą dėl Mažosios Lietuvos priglaidimo prie Didžiosios Lietuvos. Dokumentas buvo pasirašytas ir paskelbtas Tilžėje, nuo šio miesto ir gavęs Tilžės akto vardą. Tilžės aktą pasirašė 24 įvairių politinių nusistatymų Mažosios Lietuvos šviesuoliai. Šios sukakties paminėjimas surengtas Lietuvos mokslų akademijoje.

• **PAKEISTI POŽIŪRĮ.** Seimo Pirmininko Vytauto Landsbergio nuomone, jeigu Lietuva kaip viena iš Baltijos valstybių būtų pakviesta pradėti derybas dėl narystės NATO, jai tektų svarbus politinis uždavinys paskatinti naują politinį mąstymą, kad Vakarai ir NATO nėra Rusijos priešas. Jis mano, kad Rusija turėtų vis labiau bendradarbiauti, o ne būti "pasišiaušusi seno, kokio nors stalinistinio priešiško spygliu", - sakė V. Landsbergis spaudos konferencijoje.

• **SAUSIO 13-OSIOS BYLA.** Vien Mykolą Burokevičių ir Juozą Jermalavičių apkaltinti ir nuteisti mažoka, - rašo "Respublika". - Juk niekas nepareikalavo atsakyti tiesioginių žudikų - konkrečių SSRS karinių pajėgų atstovų, o tuometiniam Sovietų Sąjungos vadovui ne tik kad neiškelta byla - jis net neapklaustas kaip liudininkas. "Tokio rango politiką pajudinti sunku, - rašo dienraštis, - tačiau įmanoma: šitai vaizdžiai parodo Augusto Pinochet persekiojimo pavyzdys". Matyt, lietuvių tauta ir Lietuvos valstybė nemoka kovoti už savo teises, - apibendrina "Respublika", primindama atkaklumą, su kuriuo žydų tauta kaunasi prieš visus ją nuskriaudusius.

• **GRAŽINO SAUSIO 13-OSIOS MEDALĮ.** Šalia Seimo badaujantis smulkusis prekyautojas iš Jurbarko Dalius Bastys, protestuodamas prieš Vyriausybės sugriežtintą prekių įsigijimo tvarką, atsisakė už Parlamento gynimą gauto Sausio 13-osios medalio. Jis teigė nebegalįs nešioti šio švento jam medalio, kadangi nebepasitiki nei Seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu, nei ministru pirmininku Gedimynu Vagnoriumi, nei visa Konservatorių partija.

• **ŠALČIAI.** Lietuvos orų tarnybos duomenimis, tokio šalto lapkričio nebuvo per visą stebėjimų laikotarpį - 75 metus. Lapkričio mėnesį Varėnoje buvo 23 laipsniai šalčio. Žemiausia prasidėjusio gruodžio temperatūra irgi užregistruota Varėnoje - 26 laipsniai šalčio.

• **APIE LIETUVOS SPAUDĄ.** Vytautas Landsbergis: "Dažniau patark sūnui ir dukrai, kad, paskaityt laikraštį, nusiplautų rankas". Pasak "Laisvosios Europos" radijo žurnalistės, Lietuvos spauda nerodo realaus gyvenimo. "Lietuvos rytas" pateikia profesionalią politinę informaciją, bet tai ir yra vienintelė tikrai informatyvi ir dažnai įdomi šio dienraščio dalis". Tuo tarpu sporto, nusikaltimų ir netgi ekonomikos skiltys tėra tik "bulvarinis vidurys". "Lietuvos aidas" teigia, kad spauda propaguoja socialinį beviltiškumą, moralinius iškrypimus ir pašlijusį pilietinį sąmoningumą. Benamiai, valkatos aprašomi taip, lyg dėl jų likimo būtų kalta nepriklausomybė.

* **KREPŠINIS.** "Lietuviai nušlavė nuo kelio estus", - džiūgauja "Lietuvos rytas", pasakodamas apie įspūdingą Lietuvos krepšininkų pergalę prieš Estijos rinktinę 91:60, kuri atvėrė jiems duris į Europos pirmenybių varžybas Prancūzijoje. Komandos treneris Jonas Kazlauskas tvirtino, kad krepšininkus pavyko nuteikti kovai. Jis neslėpė, kad pagrindinį vaidmenį ir vėl atliko Lietuvos krepšinio žvaigždė Arvydas Sabonis. Jei šio sezono NBA pirmenybės neįvyktų, A.Sabonis teigė atstovausią rinktinę ir 1999 metų Europos čempionate Prancūzijoje. Jis taip pat neatmetė galimybės grįžti į savo gimtąjį "Žalgirį". (Pagal Eltos pranešimus)

Iš visur – apie viską

Algirdas Pužauskas

Lapkričio 20 d. JAV Imigracijos ir natūralizacijos tarnybos viršininkė Doris Meisner paskelbė, kad išaiškintas ir išardytas tarptautinis kontrabandininkų lizdas. Šio sukčių susivienijimo nariai slapta gabeno į Ameriką žmones ir plėsdavo iš jų nemažas sumas už savo "paslaugas". Valstybės prokurorė Janet Reno pripažino, kad išaiškintoji nusikaltėlių grupuotė buvo didžiausia JAV istorijoje. Pavyko suimti du iš trijų gaujos vadų. Iš viso suimtas 21 svarbus tos nusikaltėlių organizacijos veikėjas Bahamų salose, Puerto Rikoje bei įvairiuose Amerikos miestuose. Dar apie dešimt svarbių šios gaujos vadų ieškoma. Turimomis žiniomis gauja už nelegalių imigrantų gabenimą per trejus metus surinko 220 milijonų dolerių.

Imigracijos įstaigos žiniomis, nelegalių imigrantų gabenimas siekė apytiksliai po 300 žmonių per mėnesį.

NETEISĖTA IMIGRACIJA

Kartais nelegalius darbininkus užsakydavo ryšius su gaujos nariais turintys verslininkai, ypač restoranų savininkai, pageidaujantys pigios darbo jėgos. Kitais atvejais savo giminačiams "bilietus" nupirkdavo čia jau anksčiau nelegaliai atvykę "amerikiečiai". Didžiausią tokių keleivių dalį sudarė patys nelegaliai keliauti pasiryžę žmonės, kurie pasižadėdavo atsilyginti vėliau, atvykę Amerikon ir gavę darbą.

Išaiškintoji gauja daugiausia darbavosi tarp Azijos gyventojų. Didžiąją gabenamųjų asmenų dalį sudarė Indijos piliečiai, nors pasitaikė ir Afganistano, Pakistano bei Sirijos gyventojų. Vieno imigranto perkraustymas kainuodavo apie 22,000 dolerių.

Nelegaliems imigrantams labai svarbus miestas Amerikoje buvo Dallas, Texas. Kitas svarbus paskirstymo centras buvo New Jersey valstijoje. Dar vienas nelegalios imigracijos židinys buvo Miami mieste, Floridoje. Kelionės į tuos Amerikos centrus nebuvo vienodos. Dažnai "nelegaliai" būdavo vežami į Maskvą, iš ten į Kubą. Iš čia kai kurie būdavo perkelti į Bahamas, o iš ten – į Miami. Kiti

keliaudavo per Ekvadorą į Meksiką, kur būdavo pervežami per Meksikos – JAV sieną. Keleiviai, kurie negalėdavo sumokėti nors dalies pinigų, gaujos vadeivų būdavo laikomi "kalėjime", įrengtame Newark mieste. Kiti turėdavo gaujos turimuose pastatuose laukti, kol jų pervežėjai parūpins suklaidotus dokumentus ir darbo leidimus. Kai kurie imigrantai keliaudavo į Ameriką šiauriniais keliais per Kanados sieną.

Imigracijos įstaiga pateko į Kongreso politinės kritikos ugnį ir dėl Centrinę Ameriką nusiaubusio uragano "Mitch". Paskelbta, kad dėl baisių nuostolių, kuriuos patyrė Salvadoro, Gvatemalos, Honduro ir Nikaragvos teritorijos, iš tų šalių atvykę nelegalūs imigrantai nebus tuoj pat tremiami atgal. Imigracijos tarnyba nutarė palaukti iki sausio 7 d. ir tada vėl svarstyti jų likimą. Jiems bus leista legaliai dirbti Amerikoje. Išeivių iš Centrinės Amerikos šalių organizacijos labai spaudė JAV įstaigas, kad iš tų kraštų nelegaliai atvykusiems būtų sudarytos lengvesnės sąlygos įsikurti Amerikoje.

Keliais sakiniais

• Penki Britanijos Lordų rūmų teisėjai 3-2 balsais nusprendė, kad buvęs Čilės diktatorius gen. Augusto Pinochet neturi imuniteto ir gali būti suimtas ir baudžiamas už priespaudos veiksmus, politinių kalinių kankinimą, įkaitų grobimą. Ispanijos reikalavimas išduoti Londone besigydantį A. Pinochet gali būti patenkintas.

Šis sprendimas sukėlė platų atgarsį pasaulio spaudoje. Sakoma, kad buvusi Britanijos premjerė M. Thatcher gali būti kaltinama už Argentinos karo laivo "Belgrano" nuskandinimą. Su laivu paskendo ir 700 argentiniečių jūreivių. Buvęs Ugandos diktatorius Idi Amin slapstosi Saudo Arabijoje, buvęs Etiopijos diktatorius Mengistu Haile Mariam gavo prieglobstį Zimbabvėje. Tačiau niekas nemini šimtų komunistinių kraugerių, kurie kalti dėl milijonų žmonių kančių ir mirties Sibire.

Čilės vyriausybė pareikalavo, kad Britanija tuoj išleistų A. Pinochet grįžti namo į Čilę, nes jam jau 83 metai ir jis sunkiai serga.

• Irako vyriausybė paskelbė apie diplomatų pakei-

timus. Atšaukiamas Irako ambasadorius Jungtinėse Tautose Nizar Hamdoon. Spėjama, kad jis atsisakys grįžti į Bagdadą, kaip padarė Irako ambasadorius JT atstovybėje Ženevoje. Pakeisti Irako atstovai Arabų lygoje, Vienos atominės energijos agentūroje. Nauju ambasadorium Jungtinėse Tautose paskirtas Saeed Hasan, Prancūzijoje mokslus baigęs ligšiolinio ambasatoriaus N. Hamdoon pavaduotojas.

• Rusijos prezidentas Borisas Jelcinas vėl buvo paguldytas į ligoninę dėl plaučių uždegimo. Jis ligoninėje turėjo priimti ir seniai lauktą svečią – Kinijos prezidentą Jiang Zemin, su kuriuo kalbėjosi 30 minučių. Kremliaus artimieji tvirtina, kad prezidentas B. Jelcinas sunkiai kalba, nebegerai susikaupti, dreba ir sunkiai bevaikšto. Jį labai paveikusi senos draugės Galinos Starovoitovos žuvinimas. Spėjama, kad ją nušovė politiniai priešai. Partijos "Rusija – mūsų namai" vadovas Aleksandras Šochinas pasiūlė, kad ateinančių metų rugsėjyje vienu metu būtų renkamas ir Rusijos parlamentas (Dūma) ir presiden-

tas. Pats B. Jelcinas taip pat siūlęs priešlaikinius rinkimus.

• Rusijos teisingumo ministras Pavelas Krašeninikovas pasiūlė Dūmai uždrausti nacių simbolius, kurie pasirodė miestuose ant namų sienų ir tvorų. Nors spauda vengia apie tai rašyti, Rusijoje kyla antisemitizmo pavojus. Viename susirinkime Dūmos narys, buvęs generolas Albertas Makašovas pasiūlė įvesti kvotas, kiek žydų gali būti valdžios tarnybose. Dūmos pirmininkas G. Seleznievas pasakė, kad Rusijoje pakanka įstatymų, stabdančių rasinius ar etninius konfliktus.

Per G. Starovoitovos laidotuves karštą kalbą pasakė buvęs vyriausybės narys Anatolijus Čiubaisas. Jis šaukė: "Jie žudo mūsų draugus, jie žudo mus, tačiau prie šios draugės karsto aš galiu pasakyti:

– Jiems nepasiseks, jie nelaimės!"

• Pasaulyje apie milijardas žmonių sutiko Padėkos dieną, kuri pastaruoju metu vis labiau tampa tik "kalakutienos valgymo diena" pusalkaniais. Bado grėsmė ypač (Nukelta į 3 p.)

Redakcijos skiltis

JUPITERIO LIGA

Gera žinoma senovės romėnų posakį "Kas leidžia Jupiteriui ..." vienas sovietinių laikų viršininkas buvo sau prisitaikęs ir, progai esant, pakartodavo: "Kas leidžiama Zabuliui, negalima buliui." Daug tokių "jupiterių" sėdėdavo prezidiumuose, svarbių (o kartais ir visai nereikšmingų) įstaigų vadovų kabinetuose. Žinoma, prieš dar didesnę viršininką visi jie tapdavo tik klusniais veršeliais. Bet jau prieš tikrus (o kartais ir prieš išivaizduojamus) pavaldinius labai mėgdavo pasipuikuoti savo didybe. Jie tada tapdavo išmintingiausiais, niekada neklystančiais, viską galinčiais. Neveltui būdavo sakoma: "Jei nori pamatyti, koks žmogus yra iš tikrųjų, o koku tik apsimeta, paskirk jį viršininku. Tuoj paaiškės, ką kėdė su juo gali padaryti..."

Tačiau "jupiterių" būta visais laikais. Ir mūsų dienomis, nors vežimu vežk. Gal todėl tiek daug prikurtą visokių į visuotinumą pretenduojančių "partijų", nejungiančių "sąjungų", ne itin draugiškų "draugijų", nesuburiančių "sambūrių" ir nieko nepajėgiančių sutelkti "santalkų". Bet kiekvienas iš šių junginių turi "vadą", kuriam netrukus ima atrodyti, jog visa organizacija esanti jo "kišeninė nuosavybė", o jos nariai - jo samdiniai. Nepatiko kas nors ar tiesiog kilo noras parodyti savo valdžią, žiūrėk, kad po akimis nepakliūtum. Kartais visai ne todėl, kad iš tikrųjų bijotum, o tik dėl to, kaip patarlėje sakoma: "Jei kvailys prisėdė skverną..."

Jupiterio liga labai užkrečiama ir sunkiai išgydoma. Būna, kad ir gana protinam, nors kartais tik atsitiktinių aplinkybių iškeltam, toji įgyta ar tik išivaizduojama valdžia visai susuka galvelę.

Kai atmintyje iškyla gana šaltos 1991 metų sausio naktys prie Lietuvos Seimo, tuo metu dar vadinto "Aukščiausiąja Taryba", niekaip netelpa mintyse, kad praėjus

vos septyneriems metams, ten stovi protestuojančių badautojų palapinės, kad vienas iš tų protestuotojų net sugrąžina medalį, gautą už valstybės gynimą. Dar sunkiau išivaizduoti, kad galėtų žmogus, kuriam to Sausio dienos buvo rodoma nepaprasta pagarba, buvusį Seimo gynėją viešai apkalbėti, aiškinti, neva jis ne pats sugalvojęs tą medalio grąžinimo veiksmą, neva kažkas jį prikurstė. Neilgai trukus paaiškėja, kad tokie samprotavimai ir įtarinėjimai niekuo nepagrįsti. Todėl reikėtų prisiminti ir kitą istorijos pamoką. Neteisus buvo tas, kuris ištare: "Valstybė - tai aš!"

Gal ir atsiras faktų, kad protestuojančius smulkiuosius prekybininkus kažkas lyg ir paskatino ryžtis labai aštriems veiksams. Bado streikas palapinėse, kai naktimis spaudžia 20 laipsnių (pagal Celsijų) šaltis, negali būti laikomas įprastine žmonių nepasitenkinimo išraiška. Svarbiausia - ne atskiras įvykis, o tikrosios priežastys, sukėlusios žmonių nusivylimą. Atsiuntus badautojams apšildomą autobusą, jos neišnyksta. Jų nepašalina ir abstraktūs pažadai "išsiaiškinti" arba išvedžiojimai apie kovą su kontrabanda. Badautojai - ne kontrabandininkai ir ne jos šalininkai. Tikroji priežastis - nesugebėjimas spręsti socialines valstybės problemas.

Dauguma žmonių tapo smulkiaisiais turgaus prekeiviais, kai nebeliko įmonių, kuriose jie dirbo. Bet kokia reforma pirmiausia turi būti pagrįsta aiškiu numatymu, kaip ji palies žmones, kur jie galės rasti kitą pragyvenimo šaltinį. "Jupiteriškas" paaiškinimas, kad jie privalo patys vieni viskuo pasirūpinti, byloja ne apie išmintį, o apie labai pavojingą pasipūtimo ligą. Ir neduok Dieve, jei kurio nors pareigūno išpuikimas būtų sutapatintas su valstybinės valdžios pozicija, jei ta valdžia pradėtų atrodyti atitrūkusi nuo tautos.

Juozas Žygas

O priminti reikėtų todėl, kad panaši padėtis ir vėl nepasikartotų, nes galimybių jai pasikartoti yra gana daug. Tuo klausimu iš viso beveik nieko nerašoma, tarsi bijant pradėti tą klausimą į viešumą iškelti. Tačiau iškelti reikėtų, kad žinotume, kas prie to privėdė. Nes jeigu tam tikrus istorijos tarpsnius laikysime "šventosiomis karvėmis", tai galėtų pasikartoti biblijoje aprašytas sapnas, kai "7-os liesiosios karvės prarijo 7-ias riebiąsias". Pradedant tuo klausimu rašyti ar kalbėti, tuojau pasijaučia ižeistos kairiosios partijos, kurioms prijauniančių ir išeivijoje yra! Tačiau klausimo neišsprendime, viską "tik po kilimu pašluodami. Dabar peržvelkime 1926 m. rinkimus ir koalicinės vyriausybės sudarymą. Krikščioniškasis blokas, nors ir buvo gausiausias seime (30 narių iš bendro 85 skaičiaus), apsisprendė pasilikti nuošalyje ir leisti opozicijai valdyti. Didžiausia opozicinė partija - liaudininkai, pasitelkę socialdemokratus ir mažumas, sudarė seimo daugumai priimtina vyriausybę ir išsirinko savo narį K. Grinių prezidentu.

Nors komunistų partija ir nebuvo įteisinta, bet jai padėjo išleistas amnestijos įstaty-

mas politiniams kaliniams, paleidęs į laisvę jų veiklesnius narius, bei atšauktas karo stovis. Komunistai, kad ir neprisipažindami, kas esą, skverbėsi į dirbančiųjų tarpą, ypač profesines sąjungas, ir varė propagandą. Tačiau didelė opozicija kairiajai vyriausybei susidarė lietuvių visuomenėje, kurioje ryšium su Vilniaus klausimu vyravo priešlenkiškos nuotaikos. Jos kilo ir dėl gausių lenkiškų privačių mokyklų, įkurtų švietimo ministerijai (ministras - V. Čepinskis-J.Ž.) leidus. Buvo žiūrėta ir žala mūsų tautai, nes per mokyklas vėl gaivinta lenkybė apilenkintose Lietuvos srityse.

"Komunistinė propaganda ir partiniai ginčai labai drumstė krašto rimtį. Prisidėjo streikai, demonstracijos, vienur kitur įvykdavo demonstruojančių susidūrimai su policija"- rašoma "Lietuvių enciklopedijos XV t. 340 p.)."

Apie tą buvusią netvarką ši bei tą atsimenu ir iš savo vaikystės. Žinoma, tai, ką prisimenu, daugiausia yra išpūdziai iš namų aplinkos. Tėvai, nors ir nebuvo turtinigi, bet turėdami didelę šeimą, laikė tarnaitę. Tarnaitė buvo kaimo mergina - darbšti ir pamaldi. Kas tie rinkimai buvo, tada daug nesupratau. Tik atsimenu tiek, kad po tų rinkimų tarnaitė gerokai pasikeitė. Visų pirma ji pareiškė, kad sekmadieniais daugiau

nebedirbs, nes reikia mitinguose dalyvauti. O tuos mitingus gal specialiai rengdavo maždaug sumos metu. Tad ji ir į bažnyčią nustojo eiti. Sakydavo, kad bažnyčioje vis tiek nieko gero negalės išgirsti.

Bendra nuotaika, ypač tėvo, nebuvo gera. Laukdavo kažkokių pasikeitimų. Gera prisimenu, kiaušė papjovus ir dar dešras darant, tėvai pastebėjo pora uniformuotų ir ginkluotų šaulių, kurie vaikščiojo netoli mūsų namo. Jiems arčiau priėjus, tėvas paklausė, kodėl jie su šautuvais vaikšto? Atsakė, kad Kaune buvo sukilimas ir kariuomenė seimą išvaikė. Tėvas, tai išgirdęs, tuojau vėliau išskėlė. Tad tas vaizdas ir liko atmintyje giliai įstrigęs. Be to, apie tai buvo ir vėliau prisimenama ir pakalbama.

Iš daugelio vėliau išryškėjusių faktų aiškiai matyti, kad tas sukilimas buvo reikalingas. Liaudininkų ir prezidento dėl to niekas daug nekaltino. Buvo pažymėta tik tiek, kad neparodė stiprios rankos ir leido įvairioms mažumoms ir priešvalstybiniam elementui įsigalėti.

Dabar padėtis būtų blogesnė. Prisiminkime, kad K. Grinius atėjo iš tautinio judėjimo eilių, o A. Paulauskas tuo pasigirti negalėtų. Kariuomenės kadrai tai visai net palyginti negalima, tad nebūtų į ką atsiremti. O priešai tie patys tebėra!

Iš visur - apie viską

(Atkelta iš 2 p.)

jaučiama komunistinėje Šiaurės Korėjoje ir daugelyje atsilikusių Afrikos šalių.

- Gamtos apsaugos tyrimų organizacija "Worldwatch" paskelbė, jog įvairios gamtos nelaimės sąlygojo rekordinius nuostolius. Audros, potvyniai, gaisrai ir sausra per 11 šių metų mėnesių atnešė 82.7 milijardus dolerių nuostolių. Įvairių gamtos nelaimių metu žuvo apie 32,000 žmonių. Nustatyta, kad dėl daugelio nuostolių kalta pačių žmonių veikla: miškų kirtimas, deginimas ir oro tarša.

- Dvi didžiausios Amerikos naftos ir dujų kompanijos paskelbė, jog vyksta derybos dėl jų susijungimo į vieną milžinišką korporaciją. Tai "Exxon" ir "Mobil", valdančios kasyklas, naftos perdirbimo įmones ir benzino prekybos verslus. Pasklidus žinia apie šias derybas, Niujorko akcijų biržoje tuoj pašoko abiejų bendrovių akcijų

kaina. Pernai "Exxon" turėjo 120 milijardų, o "Mobil" - 58 mlrd. dolerių pajamų.

- Kinijos prezidentas Jiang Zemin išreiškė nusivylimą, kad Japonijos, kurią jis aplankė, vyriausybė nepareiškė nuoširdesnio apgailestavimo dėl II Pasauliniame kare įvykdytos agresijos prieš Kiniją ir jos okupacijos. Kinijos delegacija aiškino, jog nusivylimą daugiausia sąlygojo žinia, kad Japonija po Pietų Korėjos prezidento vizito raštu atsiprašė korėjiečių dėl padarytų nuostolių ir okupantų elgesio. Dėl Kinijos buvo pasitenkinta tik žodiniu pareiškimu, kuriame pabrėžia, kad Japonija atjaucia Kinijos žmonių kančias.

- Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Kofi Annan, kalbėdamas Paryžiuje įvykusiame Afrikos valstybių vadovų suvažiavime, kuriame dalyvavo 34 šalys, ragino

Afrikos tautas vietoj smurto ir konfliktų ateityje pasirinkti taiką ir kompromisus. "Šiuo metu toks pasirinkimas labai svarbus Kongui", - pasakė sekretorius. Jam pritarė ir Prancūzijos prezidentas J. Chirac.

- Gazos pakrastyje palestiniečiai atidarė tarptautinį oro uostą. Pirmasis lėktuvas atskrido iš Egipto. Oro uostas dar nebaigtas įrengti, tačiau Palestinos vaisių, daržovių ir gėlių verslininkams prasideda naujas vilčių laikotarpis. Jų siunčiamos prekės pasieks vartotojus užsienyje daug greičiau, negu per Tel Avivo oro uostą, kuriame žydai muitininkai trukdydavo vaisių ir gėlių išsiuntimą.

- Prezidentas Bill Clinton gruodžio 12 d. planuoja keliauti į Izraelį ir palestiniečiams skirtą teritoriją. Prezidentas tikisi savo vizitu prisidėti prie taikos plano įgyvendinimo.

Sveikinimas Amerikos Lietuvių Tarybos

58-ajam suvažiavimui

Gerbiamieji Amerikos Lietuvių Tarybos nariai, mielieji suvažiavimo delegatai! Siunčiu gilią pagarbą ir nuoširdžiausius linkėjimus Amerikos Lietuvių Tarybos 58-ojo suvažiavimo rengėjams, dalyviams ir svečiams.

Amerikos Lietuvių Taryba, beveik prieš pusę amžiaus įsikūrusi kaip skriaudos Lietuvių tautai ir Lietuvos valstybei įrodymas, visus savo veiklos metus išliko aktyvi

organizacija. Jos mintys ir darbai, pastangos ir jų rezultatai buvo nukreipti viena kryptimi, kurią istorikai šandien vadina Lietuvos laisvės byla. Tai, kad šioje byloje laimėjo teisingumas, kad Lietuva šiandien laisva, demokratijos principais besivadovaujanti Pasaulio šalių bendrijos narė – ir jūsų organizacijos nuopelnas.

Nuoširdžiausia padėka telydi tuos, kurie darbais ir

žodžiais prisidėjo prie valstybės atgimimo. Amžinoji ramybė ir šviesi atmintis tegloboja nesulaukusius šios dienos. Nuoširdžiai sveikinu ALT-o suvažiavimą. Visiems linkiu malonaus bendravimo, gražaus ir prasmingo buvimo kartu, pačios geriausios kloties.

*Lietuvos Respublikos
Prezidentas
Valdas Adamkus*

Svarstome politikos klausimus

TILŽĖS AKTO SUKAKTIS KALTINA TAUTĄ

Mažosios Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio surengtas Tilžės Akto 80-mečio sukakties minėjimas sugretina Prūsų Lietuvos dramatišką praeitį su išsilaisvinusios tautos nusikalstamu nesuinteresuotumu jos didžia tragedija.

Teutonų ordinas, trylikta-me šimtmetėje išblokštas iš barbariškų karų Palestinoje, savo žmogžudiškus įgūdžius perkėlė į Baltijos kraštus, tariai krikščionybės praplėtimo tikslais. Įgijęs Vakarų Europos paramą ir talką, ordinas Kristaus meilės ir taikos Evangeliją žmonijai pavertė į "kardu ir ugnimi" vykdomas žmogžudystes tautų santykiuose.

Lietuvių tautos dramatiškos apsigynimo pastangos prieš viskuo aprūpintą karinę galybę pareikalavo daugelio kartų pajėgiausių žmonių gyvybės aukų. Dideli krašto plotai virto dykromis. Per 200 metų krikščionybės vardu vykdomų žiaurių užkariavimų, ordinas nepastatė nė vienos bažnyčios žmonėms, neparuošė nė vieno kunigo jų kalba, net nei pradinio katekizmo supažindinimui su propaguojamos tikybos pagrindais. Nesibaigiantis karinis naikinimas išsėmė tautos jėgas, išplėšė Mažosios Lietuvos žmonių laisvę, bet nepalaužė ryžto ir vilties apie šviesesnę ateitį.

Tačiau jie buvo pasmerkti dar baisesniam likimui. Staiga užplūdęs visuotinis maras mirtinai nusiaubė vos

ne pusę Mažosios Lietuvos žmonių. Lyg dar ir tokios tragedijos nebūtų buvę gana, okupaciniai valdžios organai pasisavino baisias nelaimės ištverusių lietuvininkų žemę ir turtą. Atrodė, kad vietiniams žmonėms neliko rytojaus.

Nepaisant tokių neaprepiamų Mažosios Lietuvos likimo smūgių, laiko tėkmėje išlikusioms kartoms besikeičiant, nauji atgimimo daigai vėl pakilo gyvenimui savoje žemėje. Pamažu, bet nesusitardomai besivystanti raštija, religiniai "surinkimai", draugijos, spauda, kultūrinė ir pagaliau politinė veikla išugdė šiame krašte stiprias asmenybes. Mažoji Lietuva vėl pasijutusi vientisa ir sąmoninga tauta 1918 metų lapkričio 30 d. pakilo Tilžės Akto deklaracija, skelbiančia pasauliui krašto prisijungimą prie iš naujo atsistatančios tautos – bendroje Lietuvos valstybėje. Atrodė, kad po tamsių istorinių amžių pagaliau tauta bus atradusi savo ateities kelius.

Tačiau tolimesni tartautinio barbarizmo įvykiai parodė, kad šio krašto žmonių tragedijai neliko ribų. Hitlerio ir Stalino sukulto Antrojo pasaulinio karo išdavos Mažajai Lietuvai tiesiog stingdo žodžius. Tūkstančius metų egzistavusi tauta, atkakliai kovojusi dėl teisės gyventi savoje žemėje, staiga turi būti dingusi net be pripažinimo, kad ji yra buvusi. Tai siaubingiausias genocidas vi-

so pasaulio akivaizdoje ir grubi panieka tarptautinei teisei, krikščioniškai moralei bei visai civilizacijai.

Kaip išsilaisvinusi tauta sutinka tokį sukrečiantį praradimą broliško krašto, prieš 80 metų drąsiai paskelbusio bendro valstybinio tapatumo ryšį? Deja, ji neparodo tokio ryžto ir pasišventimo, kokį matome žydų pastangose atstatant prieš tūkstančius metų prarastą kraštą, arba šiaurės airių, nors ir praradusių tautinę kalbą, kovoje.

Pasaulio lietuvių visuomenę stebina, kad su apsilankančiais tautiečiais jau sunku sumegzti pokalbį apie genocido nusiaubtą Mažąją Lietuvą. Jiems jau kliūva Tilžės ir Karaliaučiaus lietuviški vardai, bet priimtinais tampa "Sovietskas", "Kaliningradas", "Krasnoznamenskas" ir kiti, jokių kalbinių šaknų neturintys ir niekad neegzistavę genocidiniai mėsainiai. Tai rodo tik sovietinio okupacinio šarmo sužalotą tautinę savigarbą. Šie reiškiniai yra per daug skaudūs, minint tautos testamentą, išreikšto Tilžės Akto, sukaktį.

Lietuva turėtų rimtai sielotis dėl tokios sužalotos savo dvasinės būsenos. Pasaulio lietuvių bendruomenėje Tilžės Aktas neturi tapti Sovietų akto.

*Algis A. Regis
MLRS pirmininkas
Ramūnas Buntinas
Vilius Trumpjonas*
Tilžės Akto minėjimo vadovai

Dėl KGB veiklos įvertinimo

Lietuvių Fronto bičiulių sąjūdis spaudai atsiųstame pareiškime primena, kad Lietuvos Respublikos Seimas priėmė įstatymą "Dėl SSRS valstybės saugumo komiteto (NKVD, NKGB, MGB, KGB) vertinimo ir šios organizaci-

jos kadrinių darbuotojų dabartinės veiklos". Įstatymą Prezidentas grąžino Seimui persvarstyti, bet jokių pataisų, išskyrus pasiūlymą sustabdyti jo įsigaliojimą šešiems mėnesiams, nepateikė. Seimas nutarė įstatymą įsiga-

liojimą atidėti iki 1999 m. sausio 1 d.

Lietuvių Fronto bičiulių taryba kreipiasi į visus geros valios lietuvius ragindama, kad prasidėjęs judėjimas link desovietizacijos, nors ir pavėluotas, tęstųsi.

PASAULIS IR LIETUVA

* **NUOSMUKIS.** Nepriklausomų valstybių sandraugos tarpvalstybinio statistikos komiteto duomenimis, pramonės gamybos nuosmukis per dešimt šių metų mėnesių, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, užregistruotas penkiose iš dvylikos Nepriklausomų Valstybių Sandraugos šalių, įskaitant didžiausias - Rusiją, Kazachstaną ir Ukrainą. Rusijos pramonės produkcijos apimtys sausio-spalio mėnesiais, palyginti su tuo pačiu laikotarpiu pernai, sumažėjo 4,6%, Kazachstano - 1,6%, Moldovos - 8,1%. Didžiausia infliacija NVS šalyse užregistruota Baltarusijoje - 21%. (*INTERFAX*)

* **PADĖTIS GUDIJOJE.** Baltarusijos prezidento Aleksandro Lukašenkos nustatytas terminas, per kurį šalies vyriausybė turėjo stabilizuoti šalies ekonomiką, baigėsi gruodžio 1 d., tačiau esminių pagerėjimo ženklų Baltarusijos gyventojams nepavyko išvysti. Infliacija spalio mėnesį siekė net 21 proc. Baltarusijoje trūksta svarbiausių produktų, tokių kaip pienas, sviestas ir kiaušiniai, todėl 10 mln. gyventojų turinčioje šalyje, kur vidutinė alga yra vos 30 JAV dolerių per mėnesį, įvestas parduodamų produktų ribojimas. Nepasitenkinimas šalyje vykdoma politika didėja. (*REUTERS-BNS*)

* **PADĖTIS RUSIJOJE.** Rusijos ministro pirmininko pirmasis pavaduotojas Jurijus Masliukovas Federacijos Tarybos posėdyje viešai pripažino, kad valstybė neturi pinigų iš karto likviduoti skolas gyventojams. Šalis apimta nemokumo, nepasiruošta galbūt pačiai sunkiausiai po karo žiemai, bankai temoka žaisti "piramidinius" žaidimus, ir jais pasitikėti negalima, sakė J. Masliukovas. Jo nuomone, vienintelė išeitis - suderinti normalų investicinį procesą, griežtai kontroliuojant, kaip paskirstomi finansiniai resursai įmonėms, ir padidinti žaliavinių medžiagų gavybos apimtį. (*ITAR-TASS*)

* **PASIŪLYMAS SUGRĮŽTI Į IMPERIJĄ.** Baltarusijos ir Rusijos parlamentinė asamblėja Baltijos Asamblėjai pareiškė pageidavimą susitikti ir pasiūlyti Baltijos valstybėms prisijungti prie Nepriklausomų Valstybių Sandraugos. Jos atstovai pasiūlė suteikti Baltarusijos ir Rusijos Parlamentinės Asamblėjai nuolatinės stebėtojos statusą Baltijos Asamblėjoje. Baltijos Asamblėja nepritarė Rusijos ir Baltarusijos Asamblėjos šioms pasiūlymams. (*BNS, DPA*)

* **TA PATI DAINA.** Rusijos Užsienio reikalų ministras Igoris Ivanovas spaudos konferencijoje Stokholme pareiškė, kad, Rusijos nuomone, tautinių mažumų teisių srityje Baltijos šalyse turi būti taikomi tokie pat standartai, kaip ir visose kitose Europos valstybėse. Visos Europos valstybės kartu su Rusija turi aktyviai siekti, kad šiose šalyse būtų gerbiama visos rusiškai kalbančių gyventojų teisės, sakė ministras. Jis teigiamai įvertino ESBO tautinių mažumų reikalų vyriausiojo komisaro Maxo van der Stoelo veiklą. (*ITAR-TASS*)

* **NĖRA TO BLOGO, KAS NEIŠEITŲ Į GERĄ.** Praėjus pradiniam sutrikimui, sukeltam ekonominės krizės Rusijoje, Baltijos valstybės pradeda matyti ir teigiamas jos padarinių puses. Infliacijos lygis Latvijoje, Lietuvoje ir Estijoje išliko nepakitęs. Kai kurios silpnos įmonės žlugo, tačiau išsilaikė stipriausios, sugebančios konkuruoti, kadangi joms teko persiorientuoti į Vakarų rinkas. Krizė padėjo suvokti, kad negalima pasikliauti Rytai ir reikia kuo greičiau orientuotis į Vakarus. Kai kurie investuotojai pasitraukė iš Baltijos rinkų, tačiau kainų kritimas akcijų biržose pritraukė strateginius investuotojus. Tai gal net geresnė investavimo forma. (*REUTERS*)

* **BEVIZIS REŽIMAS.** Vokietijos užsienio reikalų ministerijos atstovas spaudai pranešė, kad numatoma pasirašyti Vokietijos ir trijų Baltijos valstybių - Estijos, Latvijos ir Lietuvos - bevizio režimo sutartį, kuri įsigalios 1999 metų kovo 1 d. Sutartimi taip pat numatoma, kad Baltijos valstybės turės susigrąžinti savo piliečius, kuriuos Vokietijos valdžia išsiųs iš šalies kaip nelegalius svetimšalius. (*DPA*)

* **UKRAINOS IR NATO RYŠIAI.** Ukrainos Nacionalinio saugumo ir gynybos tarybos sekretorius Vladimiras Gorbuninas spaudos konferencijoje Kijeve pasakė, kad Ukraina suinteresuota, jog NATO sienos netaptų tokiomis, per kurias Ukraina negalėtų peržengti, nors ji ir nesirengia įstoti į aljansą. Jis pranešė, kad Ukraina parengė plačią bendradarbiavimo su NATO struktūra programą iki 2001 metų, kurioje, be kita ko, bus siekiama modernizuoti Ukrainos karinę techniką pagal NATO standartus, ir įteikė ją NATO. (*ITAR-TASS*)

* **NAUJAJAI VOKIETIJOS VYRIAUSYBEI NAUJŲ ES NARIŲ NEREIKIA.** Vokietijos užsienio reikalų ministras Joschka Fischeris pareiškė, kad bus neįmanoma priimti naujų narių į Europos Sąjungą, kol nebus reformuotas jos finansavimo mechanizmas, tuo pačiu sumažinant Vokietijos įnašą. Iki šiol Vokietijos dalis į ES biudžetą yra didžiausia, todėl ji jau seniai pasisako už finansų reformą, pirmiausia siūlydama sumažinti lėšas, skiriamas žemės ūkiui. (*REUTERS*)

Lietuvių dailininkų darbai Vašingtono muziejuje

Lapkričio 19 d. Vašingtone, Moterų meno muziejuje (National Museum of the Women in the Arts), įvyko Lietuvos dailininkų – Stefanijos Katkevičienės, Dalios Kasčiūnaitės ir JAV dirbančios lietuvių kilmės dailininkės Marijos Strasevičios darbų pristatymas. Ryšiai su šiuo žymiu JAV muziejumi, kurio kolekcijos talpina įvairių pasaulio šalių dailininkų darbus nuo XVII amžiaus, užsimezgė prieš pusmetį,

Lietuvos Respublikos Kultūros ministro Sauliaus Šaltenio lankymosi JAV metu. Jau tuomet muziejaus įkūrėja Wilhelmina Cole Holladay labai nuoširdžiai priėmė pasiūlymą bendradarbiauti su kūrybingomis Lietuvos moterimis.

Pristatant darbus dalyvavo Lietuvos ambasados, JAV Lietuvių bendruomenės, o taip pat įvairių JAV meno ir kultūros organizacijų atstovai. Susitikimo metu ambas-

dorius S. Sakalauskas Lietuvos Vyriausybės vardu perdavė muziejui dailininkės Stefanijos Katkevičienės paveikslą "Virginijos portretas". Lietuvos dailininkų darbai bus rodomi muziejuje dar keletą savaičių, o S. Katkevičienės darbas liks jo pastovioje ekspozicijoje. Tikimės, kad ir ateityje šis muziejus liks atviras Lietuvos menininkų darbams.

Paruošė Adrija Henley

DEIMANTINIS JUBILIEJUS

Marija Tubelytė ir Kurtas Kuhlmanai savo 75-ojo gimtadienio šventėje.

J. Šulaičio nuotr.

St. Pete. Beach, FL, lietuvių telkinio gyventojai Marija Tubelytė-Kuhlman ir Kurtas Kuhlman šiemet, spalio 30 d. atšventė savo 75-erių metų amžiaus sukaktuves. Deimantinio gimtadienio pokylį surengė Kuhlmanų sūnus Petras kartu su savo sužadėtuotine Diana. Jie sukvietė apie 40 šeimos draugų į "Wine Cellar" restorano pokylių salę, esančią No. Redington Beach, FL. Petras pasveikino susirinkusius atšvesti savo tėvų deimantinį jubiliejų ir dėkojo visiems už apsilankymą. Jis trumpai apibūdino vietas įvairiuose pasaulio kraštuose, kuriuose jo tėvams teko gyventi ir išreikšė viltį, kad jų pasirinktoje Floridoje, turėdami tiek daug draugų, jie tikrai niekada neuobodžiaus. Jis paviatė visus prie baltomis rožėmis papuoštų pietų stalų ir vadovauti tolimesnei pokylio daliai pakvietė St. Petersburg'o Lietuvių klubo steigėją Albiną Karnių.

Susirinkusių draugų var-

du Albinas Karnius pasveikino sukaktuvininkus, ypatin- gai išryškindamas Marijos Tubelytės-Kuhlman nuopelnus mene ir literatūroje. Tik Lietuvių klube buvo suruoštos 3 meno parodos bei jos knygų pristatymai.

Vėliau visi, pakėlę taures, sugiedojo ilgiausią ir sveikiausią metų Marijai ir Kurtui. Sveikintojų tarpe matėme Vidą Tumasonienę, Dainą Švedienę, Laimą Savaitienę, atvykusią iš Sunny Hills, FL, Dalią Augūnienę iš Jupiter, FL. Kaimynų vardu sveikino Vina del Mar gyventojas Larry Smith. Visi sveikinusieji pabrėžė Kuhlmanų draugiškumą, prisimindami daugelį išgyventų įvykių, ir linkėjo jiems dar daug kūrybingų metų.

Po to Marija savo ir Kurto vardu šiltai padėkojo sūnui Petriui ir Dianai už šios sukakties pokylį. Ji dėkojo už apsilankymą visiems svečiams, atvykusiems tiek iš arti, tiek iš toli.

Juozas Šulaitis

Pareiškimas

Tautinės sąjungos 25-ojo suvažiavimo pranešime, išspausdintame lapkričio 10 d. "Dirvoje", paskelbta, jog į ALTS Garbės teismą išrinktas A. Budreckis. Tai net man – A. Budreckiui – naujiena. Nedalyvavau 25-ajame

suvažiavime. Niekas neklausė, ar sutikčiau kandidatuoti į kokį postą. Manau, kad pasielgta nemandagiai. Nebuvau joks kandidatas ir skaitytojams pranešu, kad nesu ALTS Garbės teismo narys.

Algirdas Budreckis

Spaudos stalas – ALTS jubiliejiniam seime. Iš kairės: Jonas Jasaitis, Bronė Miklienė, Zuzana Juškevičienė ir Rūta Sakienė.

J. Šulaičio nuotr.

KULTŪROS DERLIAUS ŠVENTĖ

Juozas Žygas

Dažnokai girdime dejuojant apie kultūrinį nuosmukį. Bet yra sakoma: "Nereikia skųstis tamsa, bet reikia uždegti žvakę. O kultūros premijų šventė yra ne žvakė, bet didelis žiburys, kuris yra iš toli matomas. Lietuviai ir praeityje be panašių švenčių neapsiėjo. Svarbesnius ūkio darbus atlikus ir derlių nuėmus, visa šeimyna ir talkininkai būdavo vaišinami. Visi džiaugdavosi, kad derlius jau yra į klojimus suvežtas.

Kultūros premijų šventės yra dar gana naujas lietuviškojo gyvenimo reiškiny. Todėl dar nėra nusistovėjusių tradicijų bei aiškios datos. Trumpai susipažinkime, kaip jos buvo pradėtos rengti. Kultūros taryba, vadovaujama Ingridos Bublienės, perėmė pareigas 1980 m. Naujoji taryba šalia kitų darbų, numatė įsteigti ir Premijų šventę. Pirmoji šventė įvyko 1981 m. gegužės 17 d. Cleveland, Ohio.

JAV Lietuvių Bendruomenės IX-sios Tarybos III-

sios sesijoje, įvykusioje 1981 m. spalio 24-25 d. Bostone, buvo nutarta: "JAV LB 1980 m. Kultūros tarybos su Krašto valdybos pritarimu įsteigtą Premijų šventę pripažįsta pastovia tradicija ir siūlo ją vykdyti". Remiantis šiuo nutarimu, turėtų atkristi beveik kasmet išskylantis klausimas, ar Kultūros premijų šventės tebėra reikalingos? Juk labai lengva viską uždaryti, likviduoti, archyvuoti ir meno rinkinius į Lietuvą išsiųsti, o sau tik bankų knygutes pasilikti ir kultūrinėje dykumoje gyventi. Su Lietuvos atsistatymu mes dar neturime savęs prarasti. Turime išlaikyti savo spaudą, nes Lietuvos spauda, mums tėra tik šalia savo spaudos reikalinga. Ji negali visų mūsų poreikių patenkinti. Todėl reikalingi ir tie, kurie mūsų spaudos puslapius užpildo. Be to, Čikaga turėtų pasitempti ir savo teatrą turėti. Kažkaip šiuo atveju Čikagai nesiseka. Teatrinė veik-

la dar tebėra Los Angeles ir Kanadoje, bet ne Čikagoje!

Kultūros premijos neatlygina už nesuskaitomas, kūrybai paskirtas valandas. Tai yra tik paskatinimas. Yra tekę skaityti, kad įvertinami tik žilagalviai. Tuo būdu nepaskatinami jaunesni įsijungti. Deja, taip yra! Kol žmogus dar žilo plauko nesulaukia, tai dirba, kad duoną uždirbtų. Todėl jie negali į kultūrinę veiklą pilnai įsijungti, nes ji pagal nerašytą tvarką yra dažniausia neapmokama. Bet nereikia nusiminti, nes žili plaukai nėra kokia nors privilegija. Dažniausiai jie nepraslyti ir nelauktai ateina!

Pasiklausę "žinovų" ir "patarėjų" (dažniausiai neįvertintų ir nepagerbtų), galėtume premijas panaikinti. Bet kas iš to? Ar mūsų veikla dėl to pagerėtų? Manau, kad būtų priešingai! Nors premijos lemiančios rolės nevaidina, bet jos yra paskatinanti priemonė. Kol nesame nieko geresnio išgalvoję, reikia nuo kelio nenukrypti.

Naujienos iš Filadelfijos ŠV. ANDRIEJAUS PARAPIJOS KALĖDINIS KONCERTAS

Teresė Gečienė

Šv. Andriejaus lietuvių parapijos administratoriaus, kun. Petro Burkauskio pastangomis jau tradicija tapo kalėdiniai koncertai. Tai dvasinė atgaiva ne tik parapijiečiams, bet ir platesnei – amerikiečių visuomenei. Pats būdamas muzikalus ir neeilinis vargonų muzikos meistras, kun. P. Burkauskas sugeba kasmet pakviesti talentingus įvairių sričių muzikus atlikti geriausių pasaulio kompozitorių kūrinius. Šv. Andriejaus parapijos choras, kuriam vadovauja Anelė Kaulinytė, gieda lietuviškas kalėdines giesmes.

Šių metų kalėdinis koncertas įvyks gruodžio 27 d., sekmadienį, 2 val. p.p., Šv. Andriejaus lietuvių parapijos bažnyčioje, esančioje 19-os ir

Wallace gatvių sankryžoje. Programoje šalia minėto parapijos choro giesmių, girdėsime Filadelfijos jaunimo orkestro (Philadelphia Youth Orchestra) pučiamųjų instrumentų ansamblį ir St. Mark's Singers profesionalų dainininkų grupę. Abu ansambliai gerai žinomi Filadelfijos amerikiečiams ir aukštai vertinami muzikos kritikų.

Žinant kun. P. Burkauskio sugebėjimus plačiai išreklamuoti tradicinius parapijos koncertus, vėl tikimės sulaukti gausios publikos. Į šį koncertą bilietai neplatunami: įėjimas į bažnyčią – nemokamas, bet už muzikinės kultūros popietę priimamos savanoriškos jos dalyvių aukos.

Su kalėdiniu koncertu

LIETUVOS VYČIŲ ŽINGSNIAI

VIDURIO CENTRO SUVAŽIAVIMAS IR MALDOS KELIONĖ (spausdinama sutrumpintai)

Lietuvos Vyčių 19-oji kuopa, veikianti Pittsburgh, Pennsylvania, spalio 9-11 d. globojo Lietuvos Vyčių Vidurio centro rajono suvažiavimą ir maldos kelionę. Suvažiavime dalyvavo 29 vyčiai, atstovavę 6 kuopoms iš Michigan, Ohio ir Pennsylvania valstijų. Spalio 10 d. rytą vyčiai nuvyko į seselių pranciškonų vienuolyną. Seselė Rūta Tatkevičius pasveikino visus apsilankiusius ir padėjo Vyčių organizacijai už nuolatinę paramą. Užbaigę maldas, grįžome į viešbutį posėdžiauti.

Vidurio Centro rajono pirmininkė Pranciška Petkuvienė vadovavo susirinkimui. Išklausė valdybos narių ir kuopų pranešimus, svarstė ateities planus. Nutarta, kad 1999 m. pavasario seimas ir kėgliavimo turnyras įvyks birželio 11-13 d. Dayton, Ohio. Jį globos 96-oji kuopa, veikianti Dayton. 86-asis Vyčių suvažiavimas – metinis seimas įvyks liepos 29 - rugpjūčio 1 d. "Sheraton Society Hill" viešbutyje, Philadelphia, PA. Jį globos 3-oji kuopa. Suvažiavimo komiteto pirmininkai yra Agutė ir Jonas Mickūnai.

Garbės narė Elinor Sluzas pravedė Vidurio centro rajono valdybos rinkimus. Naujos 1998-99 m. valdybos sudėtis: dvasios vadas – kun. Gediminas Kijauskas, pirmininkė – Pranciška Petkuvienė.

Regina Juškaitė-Švobienė

nė, I vicepirmininkas – Brian Johnson, II vicepirmininkė – Regina Juškaitė-Švobienė, III vicepirmininkė – Annamari Berger, išdininkė – Elena Mikalauskas, sekretorius – Bill Zager.

Spalio 11 d. vyko suvažiavimo užbaigimas – šv. Mišios, kurios buvo laikomos vienuolyno koplyčioje. Po Mišių mirusiųjų vyčių prisiminimą pravedė Pranciška Petkuvienė. Išvardinus mirusius narius, uždegtos žvakutės, sukalbėtos maldos. Sekė specialus apdovanojimas Neldai Machutas, Cleveland 25 k-pos narei už jos nuopelnus Vyčių organizacijai. Medalį įteikė J. Mikalauskas.

CENTRO VALDYBOS SUVAŽIAVIMAS

Lietuvos Vyčių Centro valdybos posėdis įvyko spalio 24 d. Philadelphiaje, šv. Jurgio parapijos salėje. Dalyvavo centro valdybos nariai iš Illinois, Maryland, Michigan, Ohio, Pennsylvania, New Jersey ir New York valstijų. Suvažiavimą globojo Philadelphiajos vyčių 3-oji kuopa, veikianti prie šv. Jurgio parapijos.

Susirinkimo pradžioje dvasios vadas, prelatas Juozas Anderlonis sukalbėjo maldą, pasveikino dalyvius ir palinkėjo sėkmingo posėdžio. Lietuvos Vyčių kuopos vardu pasveikino k-pos vicepirmininkė Irene Ožalis. Posėdžiui vadovavo pirmininkas Jonas

Mankus. Jis pasveikino naujus CV narius ir komitetų pirmininkus. Išdininkas John Baltrus išsamiai apibūdino CV 1998-99 m. biudžetą.

Išklausė komitetų pirmininkų pranešimus. Ritualų komiteto pirmininkė ir garbės narė Clemencine Miller pranešė, kad šis komitetas paruoš nuostatus, nurodančius, kokias tikslas kvalifikacijas reikia turėti, kad nariai būtų pakelti į ketvirtąjį Vyčių laipsnį. Kultūros ir lietuvių kalbos komiteto pirmininkas ir garbės narys muz. Faustas Strolia pranešė, kad Lietuvos Vyčių choras buvo pakviestas dalyvauti Lietuvių dienoje Los Angeles, CA, šv. Kazimiero parapijoje. Los Angeles 133-oji kuopa ką tik atšventė savo garbingą 50 metų gyvavimo sukaktį.

Toliau muz. Strolia pranešė, kad atstovavo Lietuvos Vyčių organizaciją susitikime su Lietuvos Prezidentu Valdu Adamkumi, kai jis lankėsi Čikagoje. LV choras gyvuoja jau 85 metus.

Stipendijos fondo komiteto pirmininkė Irena Gečaitė-McCarthy pranešė, kad stipendijomis apdovanoti vyčiai, kurie aktyviai dalyvauja organizacijoje mažiausia dvejus metus. Finansų sekretorė Rita Sussko nurodė, kad mirusių narių anketos bus siunčiamos Lionginui Svelniui – archyvų komiteto pirmininkui, Putnam, Connecticut.

Kitas Centro valdybos posėdis įvyks 1999 m. balandžio 24 d., Chicago, Illinois. Jį globos 112-oji kuopa.

"Aš, Mečys, imu tave, Leokadiją..."

Mečio Balio ir Leokadijos Kaušylaitės vestuvės įvyko 1948 m. lapkričio 23 d. Vokietijoje, Stuttgart, Bad Cannstatt.

Lapkričio 22 dienos vakare Klyvlendo Lietuvių namų "Gintaro" restorane susirinko didokas būrys kviestinių svečių pasveikinti inžinierių Mečislovą ir menininkę Leokadiją Balius jų vedybinių sukakties – penkių dešimtmečių jubiliejaus proga. Jiedu susituokė Vokietijoje 1948 m. lapkričio 23 d., užaugino dvi dukras ir sūnų. Tik, deja, prieš 15 metų, sunkios ligos pakirsta, mirė jų jauniausioji dukra Roma.

Restoranas buvo gražiai dekoruotas, išdėstyta daugybė skanių užkandžių, paruoštas turtingas baras, o ant gėlėmis papuoštų stalų stovėjo po šampano butelį. Sukaktuvininkams atvykus, dauguma svečių prisitartinę juodu asmeniškai pasveikinti. Balių sūnus Leonas labai gražiais, jautriais žodžiais pasveikino tėvus. Po jo prabilo dukra Ri-

ta Balytė. Pradėjusi lietuviškai, ji toliau kalbėjo angliškai, pagerbdama į šią šventę atvykusius kaimynus, nekalbančius lietuviškai.

Linksmi sudainavome "Ilgiausių metų". Po to kun. Gediminas Kijauskas trumpu, bet labai išpūdingu žodžiu pasveikinęs sukaktuvininkus, palaimino maistą. Staiga pradėjo pokštėti šampano butelių kamščiai. Vaisinomis skaniais pietumis, kėlėme taures ir gerėjome jaunatviškai gražia laimingų sukaktuvininkų išvaizda.

Vakarienei pasibaigus, Rita Balytė pakvietė Aureliją Balašaitienę tarti "žodelį". Paaškinusi, kad pas mus "žodelis" reiškia labai ilgą kalbą, prisiderinau prie Ritos pasiūlyto "žodelio", todėl kalbėjau labai trumpai ir perskaičiau

(Nukelta į 9 p.)

BALF'o 24-asis suvažiavimas

Detroito BALFo 76-tas skyrius globojo lapkričio 14-15 d. įvykusį direktorių ir igaliojinių XXIV suvažiavimą. Jame dalyvavo 36 asmenys iš Florida, Illinois, Indiana, California, Michigan, Ohio, Pennsylvania ir Washington valstijų. Posėdis vyko šv. Antano parapijos patalpose. Į Garbės prezidiumą pakviesti: Centro valdybos pirmininkė ir reikalų vedėja Marija Rudienė, 76-to skyriaus pirmininkas kun. Alfonsas Babonas, seimo komiteto pirmininkas Leonas Petronis ir direktorius Vladas Staškus. Sekretoriavo Eugenija Bulotienė ir Regina Juškaitė-Švobienė. Seimui pirmininkavo Marija Rudienė. Mandatų ir balsų skaičiavimo komisiją sudarė Dana Čipkienė, Alfa Pažiūrienė ir Elvyra Vodopalienė.

Prisiminėme neseniai iškeliavusius į amžinybę Centro valdybos narius ir direktorius: Kostą Čepaitį, Stasi

Vanagūną ir Feliksą Andriūną. Suvažiavimą pasveikino Lietuvių šaulių sąjungos išeivijoje vadas Mykolas Abarius. Sveikinimas raštu gautas iš "Amerikos lietuvių balso" klubo pirmininko L. Orento.

Visų direktorių pranešimuose buvo bendra mintis: padėti broliams ir sesėms Lietuvoje ir kitur, renkant aukas, ruošiant gegužines ir siunčiant paketus bei talpintuvus su labdara tremtiniais, seneliams, vaikučiams ir vargšams. Skyriai siunčia maistą, rūbus, avalynę, žaislus ir knygas.

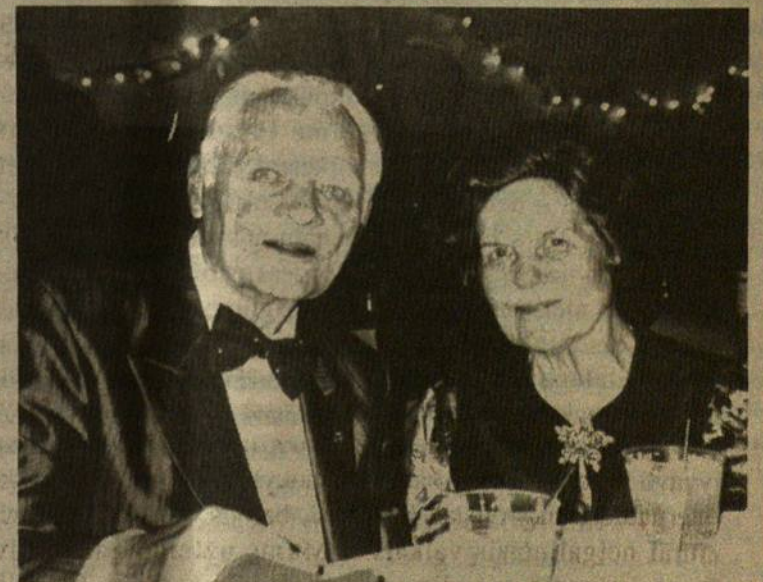
Perskaitytas Albino Dzirvono pranešimas. Pranešta, kad siunčiame rūbus, batus, maisto produktus, aspiriną, vitaminus ir kt. Lietuvoje ir "Suvalkų trikampyje" gyvenantiems lietuviams. Siuntiniai ruošiami talkos būdu.

Išklausė CV pirmininkės Marijos Rudienės pranešimą. Ji papasakojo apie "Betanijos" sriubos virtuvę, ku-

riai vadovauja arkivyskupas metropolitas Audrys J. Bačkis. Betanija maitina apie 600 vyresnio amžiaus ir jaunų žmonių kasdien. Remiami buvę politiniai kaliniai ir partizanai. BALFo tikslas – padėti vargstantiems asmenims, o ne į įstaigoms ir ligoninėms.

Po to sekė naujų direktorių rinkimai. Jiems pasibaigus, M. Rudienė pakvietė Vytautą Kasniūną likti spaudos komisijos pirmininku ir pasiūlė Elvyrą Vodopalienę ir Reginę Juškaitę-Švobienę įeiti į spaudos komisiją. Visi priimti gausiais plojimais.

Po seimo posėdžio susirinkę direktoriai išrinko naują Centro valdybą. Ją sudaro: pirmininkė Marija Rudienė, vicepirmininkas Albinas Dzirvonas, vicepirmininkas kun. Jonas Juozupaitis, vicepirmininkas kun. Jonas Kuzinskas, vicepirmininkas Vytautas Kasniūnas, generalinis sekretorius Juozas Majaus-

Aukso jubiliejaus išvakarėse: 1998 m. lapkričio 22 d.

kas, protokolų sekretorė Valerija Čepaitienė ir išdininkas Faustas Strolia. Sekantis direktorių suvažiavimas įvyks

1999 m. Juno Beach, Florida. 25 -asis seimas įvyks 2001 m. Chicago, IL.

Regina Juškaitė-Švobienė

IŠ LIETUVOS SUGRIŽUS (APPLE kursų dėstytojo išpūdžiai)

(spausdinama sutrumpintai)

Taip jau nutiko, kad po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo kas vasarą su APPLE (American Professional Partnership for Lithuanian Education) darbuotojais man tenka keliauti į Lietuvą. Kasmet vykstame į kitus miestus, į kuriuos suvažiuoja mokytojai ir mokyklų vadovai. Šiemet kursai vyko Mažeikiuose, Panevėžyje ir Utenoje. Trumpesni kursai vyko Druskininkuose ir Vilniuje. Čia buvo aiškinama, kaip išspręsti ir pašalinti iškilusius tarpusavio konfliktus. Šių kursų dėstytojos buvo Irena Gedris-Giedraitienė, Lisa Nagel ir dr. Aimee Rickman.

Iš viso į minėtus miestus nuvyko 74 dėstytojai – savanoriai iš įvairių Amerikos mokyklų. Tarp jų buvo 20 profesorų, dėstančių universitetuose, turinčių ilgametę patirtį. Kursų programa buvo suderinta pagal Švietimo ir mokslo ministerijos pageidavimus. Pavyzdžiui, pradinių klasių mokytojams dar buvo dėstomi menai, kūrybinio ir kritinio mąstymo ugdymas. Aptarta, kaip reikia dirbti su įvairių sugebėjimų vaikais. Klasių auklėtojams papildomai buvo dėstoma pedagoginė psichologija, savianalizė ir t.t. Pilietinio ugdymo paskaitose buvo siekiama supažindinti klausytojus su demokratijos pagrindais, parlamentine tvarka, teismų sistema. Vyko anglų kalbos užsiėmimai mokytojams nespecialistams.

Jau kelinti metai vyksta tikybos ir etikos paskaitos mokytojams, kurie domisi katalikiškos dorovės pagrindais. Šias temas nagrinėjo čikagietis kun dr. Durbin, sesuo dr. Mary Fleischer ir sesuo dr. Jeanette Lucinio.

Panevėžyje nemažai laiko skirta aiškinimui, kaip panaudoti naujausias vaizdines ir technines mokymo priemones. Kompiuterių kursą dėstė dr. Charles Bossler, Vainas Brazdeikis, Vytautas Kavaliūnas, Amanda Muliolienė ir Alan Zube.

Į specialiosios pedagogikos kursus buvo kviečiami mokytojai, dirbantys ikimokyklinėse įstaigose ir pradinėse klasėse su vaikais, turinčiais nežymią, vidutinę ir sunkią negalią. Kursuose dalyvavo logopedai ir dirbantys internatuose su protiška ir fiziniais neigalinessiais vaikais. Buvo kalbama apie Dauno sindromą, autizmą, vaikų savivarbos svarbą ir elgesio reguliavimą.

Jau kelinti metai, kai vyksta kursai žemės ūkio mokyklų dėstytojams. Juos vedė

Julius Veblaitis

patyręs agronomijos profesorius iš Michigan – dr. Meaders ir jo padėjėjas James Brousseau.

Į paauglystės psichologijos kursus buvo kviečiami klasių auklėtojai. Buvo nagrinėjama, kaip spręsti mokinių emocines problemas.

Nors šiemet kursų laikas buvo sutrumpintas, tačiau vis vien juose dalyvavo per 600 Lietuvos mokytojų.

Paskutinę mokymosi dieną visiems klausytojams buvo asmeniškai įteiktos 100 litų stipendijos. Tai įmanoma todėl, kad APPLE stipendijas remia Tautos fondas, Lietuvos fondas, patys kursų dėstytojai ir daug Amerikos lietuvių. Jiems visiems dėkingi Lietuvos mokytojai.

Prieš išvykstant į paskirties miestus, buvom pakviesti į Švietimo ir mokslo ministeriją. Į susitikimą atvyko apie 100 dalyvių. Visus apėmė malonus jausmas, kai savo apsilankymu mus pagerbė Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus. Salės priekyje tarp prezidento ir Švietimo ministro sėdėjo viceministrė – viena pagrindinių APPLE organizacijos kūrėjų – Vaiva Vėbraitė.

Ministras K. Platelis parbrėžė, kad vienas svarbiausių jo darbų bus sugrąžinti iš mokyklų pasišalinusius mokinius. O tokių yra apie 20,000. Prezidentas V. Adamkus nepagalėjo šiltų žodžių APPLE talkininkams, prabildamas lietuviškai, o po to ir angliškai. Viceministrė V. Vėbraitė, kaip paprastai, sklandžiai abiem kalbom išreiškė savo padėką.

Keliaujame į Uteną

Šį kartą daugiausia laiko man teko praleisti Utenoje. Šiame rytinės Lietuvos mieste yra apie 30,000 gyventojų. Dvidešimt tris mūsų APPLE dėstytojus su visa manta autobusas iš Vilniaus atvežė į Utenos Adolfo Šapokos vardu pavadintą gimnaziją. Ši mokykla pastatyta tik prieš pora metų. Viskas švaru, dar dažais kvepia. Įžengęs į vestibiulį, tuoj pastebi kitokią vidaus architektūrą, kuri taip skiriasi nuo daug kur matytų banalių "tarybinio" stiliaus mokyklų. Gimnazijoje mokosi, berods, virš 800 mokinių. Mums užleido gana erdvų mokytojų kambarį. Čia ir išsidėstė dėžės su įvairiomis mokymo priemonėmis.

Mus apgyvendino Utenos aukštesniojoje verslo ir turizmo centro mokykloje. Joje nuo 1993 m. ruošiami turiz-

mo specialistai. Centre yra mokomasis viešbutis, nedidelis baras – restoranas, virtuvė-laboratorija, serviravimo klasė ir mokomoji auditorija. Studentai mokomi, kaip priimti ir aptarnauti svečius.

Nepamiršiu ekskursijoje autobuse šalia manęs sėdėjusio vieno APPLE profesoriaus pasakymo: "Kokia nuostabi Lietuvos gamta, tiesiog akį veria. Žmonės kultūringi ir nuoširdūs. Tačiau mano žmona, pamačiusi vargingai įrengtus tualetus, kažin ar norėtų čia atostogauti."

Kambariuose, kuriuose mus apgyvendino, buvo viskas tikrai jauku ir švaru. Ir lovos kiek platesnės, ant staliuko – gėlytės. Visi šviestuvai veikia, durys neiškrypusios, o svarbiausia, kad buvo normaliai veikiantys, gerai sutvarkyti tualetai.

Šioje mokykloje vakarais prie telefono budėdavo simpatiška ponė Laima Žilinskienė. Kartą ji mane užkalbinusi prasitarė, jog pagrindinis jos darbas esąs Utenos pensionate, kur ji yra socialinės globos vedėja. Ji ir pasiūlė surengti APPLE dėstytojų ekskursiją į šiuos globos namus. Pasakyta – padaryta. Tuoj užsirašė keletas savanorių. Tarp jų buvo ir North Dakota indėnų vaikų globos namų vedėjas, psichologas, socialinių mokslų profesorius iš Šiaurinės Karolinos universiteto, benamių vaikų mokyklos vedėjas ir vienas bebaigių mokslus studentas. Nuvykę į pensionatą, turėjome puikią progą viską apžiūrėti. Savo ekskursiją pradėjome nuo pažinties su pensionato direktorės pavaduotoju Edmundu Vaitiekūnu. Po to ponė Žilinskienė mus vedžiojo ir aprodė visus slaugos namų skyrius. Norėjome pamatyti, kokiomis sąlygomis čia gyvena likimo, senatvės ir ligų atginti žmonės.

Slaugos namuose gyvena 260 ligotų žmonių. Moterų yra daugiau nei vyrų. Amžiaus vidurkis – 66 metai. Jauniausias gyventojas yra tik 21-rių, o vyriausiajai – net 108 metai! Globojamaisiais rūpinasi 141 darbuotojai: 118 moterys ir 23 vyrai. Vieno gyventojų išlaikymas 1997 metais valstybei kainavo 1215 litų.

Pensionatui priklauso apie 14 ha žemės. Yra 122 gyvenamieji kambariai, 136 tualetai, 16 dušų. Aplankėme ir intensyvios slaugos palatose gulinius ligonis. Viskas gana tvarkinga ir švaru. Tiek senukai, tiek jaunesni apsidžiaugia, kai juos pakalbini.

(Pabaiga – kitame numeryje)

Neseniai atvykusiems į Ameriką IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

Raimonda Mikatavage

Mokesčiai
(Tęsinys. Žr. 39 nr.)

Jeigu jūsų pajamos nedidelės, galite tikėtis kredito pajamų mokesčiui sumokėti (earned income credit – EIC), sumokėtų federalinių mokesčių kompensacijos bei kitų lengvatų. 1996 metais šeima, per metus uždirbusi mažiau nei 25.078 dol. ir auginusi vieną vaiką arba uždirbusi mažiau nei 28.495 dolerius ir auginusi du vaikus, arba viengungis, uždirbęs mažiau nei 9500 dolerių per metus, galėjo tikėtis kredito pajamų mokesčiams. Tačiau atminkite, jog minimalus neapmokestinimas pajamų lygis kinta, todėl pasitikslinkite. Jeigu tikėtės, kad galite būti atleisti nuo pajamų mokesčio, paskambinkite IRS telefonu 1-800-829-3676 ir užsisakykite leidinį Nr. 596 "Uždirbtų pajamų mokesčio kreditas" (Earned Income Tax Credit). Paprašykite, kad darbdavys su kiekvienu atlyginimo čekiu jums duotų kreditą, vadinamą avansinėmis uždirbtų pajamų mokesčio kredito išmokomis (advanced earned income tax credit payments).

Nebūkite naivus mokesčių mokėtojas. Jeigu IRS sužinos, kad sumokėjote ne visus mokesčius, jų teisė išreikalauti iš jūsų pinigus bus viršesnė už visas kitas teises, kurios jums suteiktos kaip JAV piliečiui ar nuolatiniam gyventojui. Be to, mokesčių inspekcijos pareigūnai pareikalaus sumokėti ne tik trūkstamą mokesčių dalį. Jie taip pat uždės baudą ir privers sumokėti palūkanas. Jeigu nebūsate pilnai sumokėję mokesčių, negausite ir JAV pilietybės.

Čia pateiksiu tikrą istoriją apie tai, kas gali nutikti daugeliui neseniai atvykusių. Etikos sumetimais pavardžių nenurodysiu.

Jauna šeima atvyko gyventi į Ameriką. Tėvas savo šalyje buvo gerbiamas gydytojas ir sutiko dirbti stažuotoju Amerikos ligoninėje, vykdančioje ir mokslinius tyrimus. Viskas atrodė labai viliojanti. Jaunasis gydytojas buvo pasiryžęs daug ko išmokyti ir savo indėliu prisidėti

prie ligoninės mokslinių laimėjimų. Jis atvyko į Ameriką, kad būtų gydytoju, nepagalvodamas, jog IRS nori, kad jis pirmiausia būtų mokesčių mokėtoju. Pradėjęs privačią praktiką, jaunas gydytojas pasisamdė buhalterį, turėjusį labai geras rekomendacijas. Ketverius metus buhalteris tvarkė gydytojo finansinius reikalus ir pildydavo metines mokesčių formas. Gydytojui liko rūpintis tik savo pacientais. Atrodė, jog tai – puikus susitarimas. Tačiau IRS atsiuntė gydytojui 200 tūkst. dolerių sąskaitą už nesumokėtus mokesčius.

Net jei samdote buhalterį, kuris tvarko jūsų mokesčius, privalote ir patys išmanyti pagrindinius jų principus. Tai daugelio imigrantų, savo kailiu patyrusių nemalonių patarimų. Pasitikėkite savo buhalteriu, tačiau išsiaiškinkite mokesčių sistemos pagrindus, kad galėtumėte pastebėti akivaizdžias klaidas. Taip pat atminkite, jog buhalteris nėra advokatas. Ką bepalieptumėte savo buhalteriu, teisme visa tai gali iškilti aikštėn.

Norėdami daugiau sužinoti apie mokesčius, paskambinkite į mokesčių inspekcijos konsultacinę tarnybą (IRS Tax Help line) telefonu 1-800-829-1040. IRS nemokamai konsultuoja mokesčių klausimais ir leidžia per šimtą naudingų nemokamų leidinių. Paskambinkite telefonu 1-800-829-3676 ir paprašykite, kad atsiųstų jums nemokamą leidinį Nr. 910 "Guide to Free Tax Services". Jį perskaite, galėsite nuspręsti, kurie leidiniai gali būti jums naudingi.

Kaip apmokėti sąskaitas

Kiek beuždirbtumėte, pinigai visada praslysta pro pirštus it smėlis. Pinigus tenka išleisti, mokant už nuomą, automobilį, maistą, mokslą, gydymą, baldus ir padengiant išskolinimus pagal kreditines korteles. Visa tai vadinama sąskaitų apmokėjimu.

Jeigu neseniai atvykote į šią šalį, giminačiai, tikriausiai, remia jus finansiškai. Tačiau kad ir kokie turtingi būtų jūsų giminės Amerikoje ir kiek jie bebūtų linkę jums padėti, tai negalės tęstis amžinai. Amerikoje labai vertinama finansinė nepriklausomybė. Tai įgūdžiai, kuriuos reikia būtinai įgyti. Tik susiformavę šiuos įgūdžius, galėsite pradėti kurti pilnavertį gyvenimą Amerikoje.

(Tęsinys – kitame numeryje)

Lietuvos kariuomenės istorijos puslapiai

(ištraukos iš kalbos, pasakytos Klyvlende)

Antanas Jonaitis

Istorikai tvirtina, kad Didžiojo Lietuvos kunigaikščio kariuomenė mažai skyrėsi nuo vakarų riterių. Ji turėjusi plieninius šarvus, skydus ir kalavijus. Tik iškilus didesniai karui, kada būdavo pakviečiami visi vyrai, ginkluotė buvusi silpnesnė: šarvai – velti iš avių vilnų, skydai – mediniai, ginklai – žemdirbių įrankiai ir ažuolinės kuokos.

Kronikos mini, kad Vytautas į Vilnių atsigabeno di-

džiojo magistro vėliavą, o Jogaila į Krokuvą nusitempė 12 ar 13 vėliavų. Jeigu ir karo grobis tokiu santykiu buvo padalintas kaip vėliavos, tai nenuostabu, kad Vytautas nedalyvavo Marienburgio apsupime, kadangi pasijuto lenkų apgautas.

1863 metais Lenkijoje prasidėjo sukilimas prieš carą. Prie sukilimo prisidėjo ir Lietuvos dvarininkai. Sukilimas Lietuvai laisvės nežadė-

jo, apie baudžios panaikinimą valstiečiams niekas nekalbėjo. Todėl sukilimas buvo pasmerktas nepasisekimiui. Tačiau panaikinus baudžios, įvyko beveik stebuklas: valstiečių vaikai pradėjo lankyti aukštąsias mokyklas. Užaugo jaunų kunigų karta, kuri nebekartojo, kad Dievas lietuvių kalbos nesupranta arba "kaip jūs, muzikai, gyvensit be ponų". Vysk. A. Baranauskas su "Anykščių šileliu" sugriovė lenkų tvirtinimą, kad lietuvių kalboje trūksta žodžių. Vysk. M. Valančius pats rašė ir platino lietuvišką spaudą...

Sunki buvo Lietuvos kariuomenės kūrimo pradžia 1918 metais. Valstybės Taryba ir pirmasis ministrų kabinetas negalvojo, kad nepriklausomybę teks ginti ginklu. Ministeris pirmininkas ir krašto apsaugos ministras prof. A. Voldemaras tvirtino, kad latvijai ir estijai gal ir bus sunkumų gauti nepriklausomybę, o Lietuvai jokių kliūčių nėra ir būti negali. Bet išėjo kitaip. Pirmas susitarimas iškilo su Latvija dėl Palangos. O sovietų Rusija, skelbusi laisvę, brolybę ir vienybę, nutarė keturkampių durtuvų pagalba priartėti prie Vokietijos, nes laukė, kol ten kils revoliucija. Gudijoje turėtas dalinius greit papildė: iš jų išaugo, pulkai, brigados ir divizijos. 1918 m. gruodžio 10 d. užėmė Daugpilį, o netrukus – Zarasus, Švenčionis ir Uteną. Greitai ji išsiviešpatavo Vilniuje, Šiauliuose ir Telšiuose, artinosi prie Alytaus ir Kauno.

Net ir dabar, pažvelgus į anų dienų padėties žemėlapi, darosi baugu. Lietuvos vyriausybei nerimą kėlė 1918 m. gruodžio 8 d. Maskvoje sudaryta V. Mickevičiaus –

Pirmasis Lietuvos karininkas Antanas Juozapavičius, žuvęs kovoje už Lietuvos laisvę.

Kapsuko "tarybinės Lietuvos" vyriausybė. Iš suklaidintų lietuvių raudonajai armijai buvo sudarytas vienas pulkas. Lietuva savo kariuomenės vis dar neturėjo. Buvo praėję tik pora savaitžių nuo nutarimo ją steigti.

Prof. Voldemaras vos tik pasirašęs kariuomenės steigimo dokumentą, išvyko į užsienį. Tuojau buvo pertvarkytas ministrų kabinetas. Ministeriu pirmininku paskirtas Mykolas Šleževičius. Jis tuojau kreipėsi į tautą, su garšiuoju atsišaukimu "Kai tėvynė pavojuje". Jo balsą išgirdo ir netrukus susirinko apie 5000 vyrų.

Čia turiu truputį sustoti. Daugelio straipsnių ir knygų autoriai vis primena mums 1918-19 metų tautos vienybę. Noriu paklausti gerbiamus autorius, kur jie tą vienybę

rado ir matė. Lietuvos miestai buvo sulenkinti, surusinti arba sugudinti, jiems visai nerūpėjo Lietuvos nepriklausomybė. Tautos elitas – Lietuvos dvarininkai, kviečiami prisidėti prie tautos atstatymo darbo, savo susirinkimuose, per laikraščius ir net atskiru leidiniu tarė: "Niekad, niekad!" Tiesa jų sūnūs, pasibalknojo geriausius tėvų žirgus ir išėjo, tik ne į Lietuvos kariuomenę, bet į Pilsudskio legionus. Jų tėvai, pasilikę Lietuvoje, organizavosi nuversti vyriausybę. Kas gi beliko mūsų kariuomenei? Tik iš šiaudinių kaimo pastogių kilę jaunuoliai – kaimo berniokai. Teisingai parašė poetas A. Miškinis: "Zagres palikę dirvoj, karan išėjo vyrai". Bet tie vyrai neturėjo nei aprangos, nei ginklų.

(Pabaiga - kitame numeryje)

Iškilmingą Lietuvos kariuomenės 80-mečio minėjimą pradeda "Ramovės" pirmininkas Vytautas Janušis. V. Stankaus nuotr.

Klyvlende, minint Lietuvos kariuomenės 80-metį, kalba Antanas Jonaitis. V. Stankaus nuotr.

JAV LB Kultūros tarybos SPAUDOS VAJUS

Sumažintas metinis prenumeratos mokestis naujiems skaitytojams:

DIRVA.....\$25.00 (vietoj \$35)
P.O. Box 19191
Cleveland, OH 44119-0191

DRAUGAS.....\$60.00 (vietoje \$95)
4545 W 63rd Str.
Chicago, IL 60629

DARBININKAS.....\$20.00 (vietoje \$35)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

LIETUVIŲ BALSAS.....\$20.00 (vietoje \$30)
2624 W. 71st. Street,
Chicago, IL 60629

EGLUTĖ.....\$10.00 (vietoje \$15)
13648 Kickapoo Trail
Lockport, IL 60441

PASAULIO LIETUVIS.....\$10.00 (vietoje \$20)
6428 Ridge Rd.,
Clarendon Hills, IL 60514

BRIDGES.....\$15.00 (vietoje \$18)
LAC, Inc. Treasurer
1927 W. Boulevard
Racine, WI. 53403

LITUANUS.....\$8.00 (vietoj \$10)
6621 S. Troy Str.
Chicago, IL 60629

Lietuviškas leidinys – puiki dovana bet kuria progai

RUOŠIAMAS LEIDINYS "LIETUVOS BAJORAI"

Kęstutis K. Miklas

Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos pirmininkas docentas Jonas Stankus praneša, kad ruošiamas leidinys apie Lietuvos bajorus. Jau sudaryta to leidinio rengimo grupė, į kurią įeina: prof. K. Bogdanas, prof. M. Jučas, A. Každailis, D. Mickevičius, dr. J. Paulauskas, dr. E. Rimša, doc. J. Stankus ir J. Vincinkevičius.

LBK sąjungos nariai, norintieji patekti į šį leidinį, turi artimiausiu laiku atsiųsti leidytiną grupės vadovui doc. J. Stankui (B. Sruogos 36-30, 2040 Vilnius, tel. 76 56 90) vieno mašinraščio puslapio rašinį (apie 2000 spaudos

ženklų) apie savo giminę. Rašinyje pateikiami faktai turi atitikti dokumentus, pateiktus legitimacijų tarybai, tai yra, kada ir kieno buvo patvirtinta protėvių bajorystė, giminės herbas, valdos, idomesni istoriniai faktai bei žinios apie save ir savo artimuosius (žmoną, vaikus ir kt.). Nurodomi gimimo metai, vieta, mokslo įstaiga ir išsilavinimas, specialybė, mokslinis laipsnis, apdovanojimai. Jei buvo ištremti, reikia nurodyti tremties metus, vietą ir kt.

To leidinio pasirodymas priklausys nuo sąjungos narių

paramos ir nuo laiku pateiktos medžiagos. Ją reikia pristatyti iki ateinančių metų vasario 1 d.

Leidinio kaina gyvenantiems užsienyje – US \$80.00. Sąjungos nariai ir visi kiti, norintieji jį iš anksto užsisakyti ar paremti jo išleidimą, tai gali padaryti, pasiųsdami pinigus tiesiog į sąjungos sąskaitą Nr. 1714019 Komerciniame banke, LITEMPEKS Sodų filialas – banko kodas 260101717. Visų, materialiai parėmusių šio leidinio išleidimą, biografijos taip pat bus pateiktos leidinio specialiaame skyriuje. Numatomas leidinio tiražas – 1100 egzempliorių.

PRELATO ŽODIS – DIEVO DOVANA ŽMONĖMS

(Spausdinama sutrumpintai)

Apie prelata Joną Kučingį ir jo didelius nuopelnus katalikų bažnyčiai ir lietuvių bei jau daug kartų ir plačiai buvo aprašyta spaudoje ir parapijos sukaktuviniuose leidiniuose. Jam atitinkamą pripažinimą suteikė Vatikanas ir amerikiečių valdžios atstovai. Jį gerbia ir myli Los Angeles šv. Kazimiero parapijos parapijiečiai. Šį kartą pacituosiu kelius straipsnius, kaip mūsų mylimą ir gerbiamą prelata Joną Kučingį vertina ir gerbia Lietuvoje.

Laikraštis "Klaipėda" rašo: "Nemažai garsių rašytojų kunigų, kilusių iš Žemaitijos, yra ir tarp mūsų amžininkų. Beje, ir "Klaipėdos" redakcijos biblioteka pasipuošė puikia bažnyčios atstovų dovana šv. Velykų proga – dviem naujausiomis, pernai ir šiemet "Logos" leidykloje išleistomis knygomis – prelato kun. Jono Kučinsko – Kučingio "Mano gyvenimo takais" bei "Šventiniai ir proginiai pamokslai".

Knygoje "Mano gyvenimo takais" prelatas pasakoja apie savo gimtinę Švėkšną, sunkų kelią į mokslą, kunigystės metus Lietuvoje, sovietinę ir fašistinę okupacijas. Karo audros nublokštas į Vokietiją, o vėliau į JAV, kurdamas Los Angeles šv. Kazimiero parapiją, prelatus niekada neužmiršo savo Tėvynės. Knygoje yra 38 iliustracijos, pasakojančios apie Švėkšnos "Saulės" progimnazijos mokytojus ir mokinius prieškarinio metais (1927 m.), Telšių kunigų seminariją, gyvenimą už seminarijos sienų, apie prelato keliones su seselėmis į San Bernardino kalnus, pas indėnus, apie susitikimus su krikščioniškosios literatūros puoselėtoju poetu Bernardu Brazdžioniu, kitais žymiais žmonėmis, kultūros, meno veikėjais, sportininkais. Tačiau iš kiekvieno žodžio, iš kiekvienos eilutės šioje knygoje tiesiog veržte veržiasi ilgesys ir meilė Tėvynei. Tad ir visą knygą kunigas apvainikuoja šv. Kazimiero šventovėje Tautos Dienos minėjimo proga savo pamokslu ištrauka, kuri vadinasi "Dešimt įsakymų".

Perskaitęs tuos įsakymus pagalvojau: jei kiekvienas suaugęs lietuvis (mama, tėtis) išmokytų savo vaikus ir pats išmokyti ir laikytųsi šių įsakymų kartu su Dekologu, tai prelato Jono Kučingio knygos vertė būtų iš esmės atgimusi Lietuva!

"1. Neturėk kitos Tėvynės, tik mane vieną ir nemylėk kitos labiau už mane.

2. Neminėk mano vardo be pagarbos, bet stenkis visur jį kelti, garbinti ir ginti.

3. Prisimink mano tautines ir religines šventes, turėk dosnią ranką ir karštą širdį man nelaimėje padėti.

4. Gerbk tuos, kurie mano vardą iškėlė ir kelia, nors tie mano didieji sūnūs ir skirtųsi pažiūromis.

5. Neužmiršk savyje ir kituose lietuviškumo, nesišalink tautinio ir religinio darbo, nekraipyk savo pavardės ir nedarkyk mano kalbos.

6. Netepk nepadoriu elgesiu ir darbais savęs ir mano gero vardo.

7. Nevok iš manęs mano vaikų. Kalbėk su jais namuose lietuviškai, išmokyk lietuviškai skaityti ir rašyti.

8. Nemeluok, kad esi kitoks, neišsižadėk savęs ir manęs, kitiems pataikaudamas.

9. Nesisavink netinkamų svetimų papročių ir nesakyk, kad jie tau labiau dera, negu manieji.

10. Negeisk kitos tautybės žmonos ar vyro, o pasirink iš mano dukrų ar sūnų, ir būkite abu ištikimi man, nors svetur tektų ir akis užmerkti".

Nors šiuos įsakymus kunigas parašė išeivijos lietuviams, bet jie skamba taip, tarsi prelatus labiau už viską rūpi jo Tėvynėje ir šiandien gyvenančių tautiečių moralė, problemos ir Lietuvos ateitis.

O ką galėtų kiekvienas krikščionis padaryti, kad šie įsakymai taptų visų ir kiekvieno lietuvių credo?

Laikraštyje "Šilalės artojas" rašo Birutė Atkočiūnienė:

"Kam teks laimė skaityti prelato Jono Kučinsko – Kučingio "Šventinius ir proginius pamokslius", tas negalės atsistebėti jo tauriu patriotizmu, siekiu žiūbėti išlaikyti katalikybę. Kaip "Autoriaus žodyje" sako pats prelatus, jo pamokslai "turėjo du tikslus: gyvenant svetur, išlikti lietuviams ir katalikais, o ne tapti svetimos žemės trąša, melstis ir dirbti, kad mūsų Tėvynė Lietuva vėl atgautų laisvę ir Nepriklausomybę".

Nepretenduoju į išsamią knygos analizę, tik norisi vienu kitu žodžiu, viena kita citata paakinti, sužadinti žingeidumą tų skaitytojų, kuriems nesvetimas patriotizmo jausmas, kuriems Lietuvos vardas šventas taip, kaip ir prelatus Jonui Kučingui. Rinkinyje pateikti pamokslai, sakytai įvairiomis progomis – Kalėdų, Velykų, Sekminių, jubiliejų, laidotuvių...

Viena iš brangiausių švenčių, atsispindėjusių jo pamoksluose – Vasario 16-

Antanas Mažeika

oji. 1969 m. pamoksle autorius su nostalgija prisimena laikus, kai minėdami Lietuvos Nepriklausomybę, žmonės džiūgavo, nuotaikingas kalbas sakydavo, o "dingose šventovėse linksmam gausdavo varpai, liedavosi giesmės iš širdies... "Tačiau visa tai liko tik saldus anų dienų atminimas", nes "baisus priešas, išbrovęs į kryžių ir smūkelį žemę, išplėšė patį didžiausią žmogaus dvasios turtą – laisvę". Skaudžiu atbalsiu autoriaus širdyje atsiliepia brutali jėgos išjudyti, į kalėjimus sukišti, į Sibiro tremtį išsiųsti broliai, sesės. Tik, kaip teigia prelatus, "fizinis mūsų išlikimas lietuvių atžvilgiu nedaug reikštų, jei mūsų vaikai neturėtų lietuviškos sielos".

1983 m. ta pačia proga sakytame pamoksle autorius

Aš, Mečys, imu tave, Leokadiją...

(Atkelta iš 6 p.)

sukaktuvininkų garbei sukurtą odę. Baigdamas paklausiau, ar šventė tęsis dar vieną parą, nes tikroji Balių sutuoktinių data yra ne 22-oji, bet 23-oji lapkričio diena. Buvo gardžiai pasijuokta...

Oficialiai daliai pasibai-

dėjoja Dievui, kad broliai lietuviai savo krašte dar turi po kojomis savo žemę, kad brangina savo kalbą, papročius, kad praktikuoja savo religiją, nebijodami kalėjimų, Sibiro tremties, psichiatrinių ligoninių. Vadina juos tautos apaštalais, elitu, šventaisiais, tautos švyturiais vedančiais mūsų žmones į tautinės aušros epochą. Dvasia persikeldamas į Lietuvą, vadove pasirenka Dalia Grinkevičiūtę, ilgai kentusią tremtį, ir pamokslo metu cituoja jos "Šaltąjį pragarą", išspausdintą pagrindžio spaudoje ir išleistą atskira knygute angliškai.

"Mūsų pareiga, – sakė pamokslininkas 1987 m., – "yra išlaikyti išeiviją lietuviška, samoninga ir kovojančia". Sakė, kad visų pareiga iš vaikų sukurti naują išeiviją, veiklią ir kūrybingą. Juk negali "mūsų mirtimi, mūsų lai-

gus, svečiai ilgai nesiskirstė, vaišinosi nepaprastai skaniais tortais ir pyragaičiais, buvo fotografuojama, juokaujama ir džiaugiamasi tokia ilgame te Balių šeimos laime. Teko sužinoti, kad tą vakarą suplauto sukaktuvininkų vaikai – Rita ir Leonas, kurie sukvietė

dotuvių varpų dūžiais" baigti ir Lietuvos kovos reikalai. Džiaugiamasi, kad dar šokami tautiniai šokiai, dainuojamos lietuviškos dainos, puoselėjama lietuviška tautinė kultūra pavergtoje Tėvynėje, nors ir "su gero rušišku bei partiniu pasūdymu".

1988 m., kreipdamasis į brolius ir seses lietuvius, seniai palikusius gimtąjį kraštą ir tėvų žemę, prelatus pabrėžia, kad Lietuva – brangi kaip motina. Kalbėdamas apie tremtį, Tėvynės ilgesį, su sopuliu prisimena žmones, atskirtus nuo gimtųjų vietų. Lietuvis, išėjęs nebūtin, net pro kapo velėną jaučia "Lietuvos žydinčių sodų kvapą, mato tėviškės tolimas liepas, jaučiasi nelaimingas, gulėdamas po svetimu medžiu".

Pagaliau dabartinę kartą sulaukė dienos, kai ne slapčia, ne tyliai širdyje, o jau visai laisvai, visi kartu galime švęsti Vasario 16-ąją, džiaugtis plazdančia Trispalve.

svečius ir parūpino vaišes. Jubiliatų veidai švytėjo, džiaugsmas spindėjo jų akyse, o lūpas puošė šypsena. Skirstėmės su viltimi, kad dar daug metų matysime Mečį ir Leokadiją mūsų tarpe.

Aurelija M. Balašaitienė

Iš šventinio sveikinimo:

Du jauni lietuviai – skapiškietis Mečys Balys ir uteniškė Leokadija Kaušylaitė – pačiame jaunystės žydėjime, kaip ir šimtai tūkstančių kitų, buvo pagauti Antrojo Pasaulinio karo sukuryje ir atskirti nuo savo šeimų Lietuvoje.

Atsiradę Vokietijoje, jie gyveno tikrai tikėjimu, ryžtu ir viltimi, nežinodami, nei kas atsitiko su jų namiškiais, nei kur juos nuves likimas. Vieną gražią dieną Lemtis nusišypsojo ir juos nusiuntė į tą patį miestą. Ten jie susipažino, susidraugavo ir išmylejo.

Jų vestuvių datą Mečiui per sapną išpranašavo jo miręs tėvelis. Mečys ir Leokadija nuvyko į kleboniją užprašyti sutuoktuvėms Mišias. Klebonui patikrinus kalendorių, buvo rasta, kad vienintelė data, kai įmanoma duoti šliūbą, yra 1948 metų lapkričio 23-oji – lygiai ta pati data, kuri Mečiui buvo pasakyta per sapną!

Vietinė operos solistė, vokietė, išgirdusi, kad ši jauna porėlė be tėvėlių ir be kitų giminių ruošiasi tuoktis, pati pasisiūlė giedoti per jų Mišias. Mečio geras draugas Alfonsas Juodikis buvo pirmas

pabrollys. Vestuvių metu Mečys ir Leokadija su ilgesiu ir rūpesčiu prisiminė savo Tėvynę ir Tėvų namus.

Lemtis, dar kartą šilčiau nusišypsodama, atvedė jaunavedžius į Jungtines Amerikos Valstijas. Atsiradę pirma New Hampshire, tada Michigan, po to – Ohio valstijoje, Mečys ir Leokadija nuo 1953m. gyvena Klyvlende, rūpinasi Lietuvos laisvės išsaugojimu, visokeriopai remia Lietuvą, myli Dievą ir šeimą visa širdimi. [...]

Mečys ir Leokadija niekada nepamiršo savo vestuvi-

nių pažadų: mylėti ir remti vienas kitą per visus šio gyvenimo suteiktus džiaugsmus ir skausmus. Su Dievo palaima ir pastiprinimu jie 50 metų žengė ir tebežengia pirmyn, vis kartu, petis į petį, vis mylėdami ir remdami vienas kitą. Mes: jų vaikai – Leonas ir Rita, jų anūkas Lukas, jų giminės ir draugai, visi kartu suėję, džiaugiamės ir linksmam švenčiame šią nuostabią, istorinę Šeimos Šventę. Solenizantams ilgiausių, sveikiausių, meiliausių metų!

Klyvlendiečių Leokadijos ir Mečio Balių vedybinio gyvenimo sukakties minėjime (iš kairės): dukra Rita, dail. Leokadija, inž. Mečys ir sūnus Leonas.

A.†A. VYTAUTAS DARGIS

Audra išvertė didelį ažuolą. Lapkričio 13-ą dieną nukrito žvaigždė. Mirė dr. Vytautas Dargis.

Išgyventi 77 metai tryško gyvybės šaltiniu, liejosi upės srove. Šeimoje – mylimas vyras, tėvas, senelis, brolis, visuomenėje – plačiašakis veikėjas, ugingas kalbėtojas, kelių laikraščių redakcijų narys, spaudos bendradarbis. Dvasingai širdingas mintyse ir darbuose: ką darė, darė plačiu mostu, giliu įsitikinimu. Tėvynės meilė buvo gyvenimo kelrodis, vedantis tiesiu keliu.

Vadovavimo darbuose – pareigingas. Kai priėmė Korp! Neo-Lithuania spalvas ir priesaiką, jis pasakė: "Eisiu, kur vėliava veda ir ves". Šioje priesaikos ištikimybėje pasiliko visame gyvenime.

Toks lietuviybės ažuolas buvo a.†a. Vytautas – galin-gas, plačiašakis lietuviybės ažuolas, išaukęs savo žemėje, genties kraujo tęsėjas. Kai lapkričio 13-ąją pa-

sklido ši liūdna žinia, visų jausmuose ir lūpose nuskar-dėjo tie patys, su nuostaba iš-reikšti žodžiai: "Negi, neju-gi... taip anksti...? Kai dva-sinė ir fizinė stiprybė rodėsi šimtmečiui skirta.

"Susivienijimas Lietuvių Amerikoje" liūdi. Dar nesenai, vos prieš keletą savičių sausirinkusi visa vykdomoji valdyba kalbėjosi iš Niujorko su juo telefonu. Jis tada rodė didelį susirūpinimą ateitimi, reiškė savo nuomonę. Jo žo-

džiai, jo darbai lieka Susi-vienijimo narių širdyse.

Kai nesenai sveikinomės ir kalbėjome su Lietuvos res-publikos prezidentu Valdu Adamkumi, jis domėjosi Su-sivienijimo veikla, prašė per-duoti sveikinimus ir linkėji-mus dr. Vytautui Dargiui, pa-žįstamam nuo jaunystės die-

nių – nuo "Aušros" gimnazi-jos laikų. Dabar tuos Vytau-tui neperduotus žodžius per-duodu šeimai. Tik šiandien ištarti, jie jau kitaip skambė-tų.

Susivienijimas reiškia gi-lią užuojautą žmonai, dukte-rims, sūnui, anūkams, sese-rims ir plačiai išsišakojusiai visai giminei.

Vytautas Kasniūnas

42-oji Ohio Lietuvių gydytojų šventė

Šiomet pas mus suvažia-vo Ohio Lietuvių gydytojų draugijos (OLGD) nariai. Gal jų gretos praretėjo ir pasikeitė veidai, bet jie laikosi savo tradicijos: kasmet suvažiuoja susitikti, pasidalinti džiaugs-mu ir vargais. Lapkričio 22 d. Lietuvių namuose įvyko OL-GD metinis posėdis, kuriam pirmininkavo dr. Dainius De-gesys, sekretoriavo dr. Nelė Juškėnienė. Prisiminti ir pa-gerbti susikaupimu mirę OL-GD nariai, aptarta pastarųjų metų veikla. Gegužinėje, įvykusioje daktarų Valdonės ir Juozo Skrinkų sodyboje, Eastlake, Ohio, buvo sutarta įstoti į Lietuvių fondą. Su-rinktas dalyvių mokestis įteiktas LF atstovei Daliai Puškorienai.

1998 m. OLGD-jos kul-tūrinei premijai buvo pasiūly-ti trys kandidatai. Balsų dau-guma premija paskirta poetui Baliui Auginui.

Dr. Algis Skrinka prane-šė apie lietuvių gydytojų s-gos žiemos iškylą į Aspen, Colorado. Dr. Vytautas Mau-rutis apibūdino draugijos iš-do būklę. Svečias iš Lietuvos – dr. Šarūnas Stanislovaitis papasakojo apie vienuolį dr. Bendoraitį, kurį jis aplankė Bolivijoje. Dr. Bendroraitis, II-jo pasaulinio karo metu netekęs šeimos, įstojo į vie-nuolyną ir 13 metų dirbo Brazilijoje, kur pastatė vie-nuolyną ir ligoninę. Kitas jo paskyrimas buvo Bolivijon,

šiltinės epidemijai sustabdyti. Jo talkininė yra vienuolė Emilija Šakėnaitė. Dr. Ben-doraitis jau buvo silpnos sveikatos. Lapkričio 23 d. mus pasiekė žinia apie jo mirtį.

Po posėdžio Lietuvių na-mų 2-jo aukšto menėje buvo vaišės, kuriose dalyvavo gy-dytojų šeimos ir svečiai. Vi-cepirmininkas dr. Juozas Šonta visus pasveikino ir pri-siminė OLGD-jos praeitį. Draugijos pirmininkas D. De-gesys, pristatydamas šių metų

premijos laureatą Balį Augi-ną, papasakojo apie poeto gy-venimo kelią nuo 1917 m. (gimė Taline Estijoje), jo die-nas Lietuvoje, pabėgėlio gy-venimą Vokietijoje ir atvyki-mą į Cleveland, OH.

1941 m. birželio 23 d. Kaune radijo bangomis jis paskelbė apie Lietuvos išsi-laisvinimą iš sovietų prie-spaudos. Įsikūręs mūsų mies-te, jis ir vėl lietuviškai pra-bilo radijo bangomis, su J. P. Nasvyčiu pradėjęs "Tėvynės garsų" programą. Ger.J.

PAGERBTA DR. GIEDRA MATIENĖ

Šiomet, spalio 23 d. San Francisco, CA, įvyko Tarptautinės Dantų gydytojų kolegijos (International College of Dentists) suvažiavimas. Jame dr. Giedra Matienė iš Independence, OH tapo šios kolegijos nare. 1928 m. įkurtos kolegijos tiks-las – skatinti dantų gydytojų profesinį tobulėjimą, pripažinti ir pagerbti nusipelnčius šios srities specialistus.

Šv. Jurgio parapijos rudens šventės "laimės ratas" sudomino daugelį svečių. G. Juškėno nuotr.

A.†A.

Dr. VYTAUTUI DARGIUI,
Korp! Neo-Lithuania filisteriui

mirus, jo žmonai LEONTINAI, dukroms MILDAI ir JŪRATEI, sūnui korporantui LIUTAI, jų šeimoms ir visiems artimie-siems reiškiamo gilia užuojautą.

Korp! Neo-Lithuania
Čikagos ir Klyvlendo padaliniai

A.†A.

BERNARDAS ŽUKAUSKAS

mirė 1998 m. gruodžio 2 d. Čikagoje, sulau-kęs 101 metų. Velionis BERNARDAS buvo savanoris – kūrėjas ir teisininkas. Paliko liūdinčius: dukrą RITĄ VENCLOVIENĘ su vyru LIŪDU ir sūnų ALGI, jų vaikaičius ir provaikaičius.

Šeima

PADĖKA

A.†A.

ANTANAS KAVALIŪNAS

Mūsų mylimas ir brangus Tėvelis iškeliavo Amžinybėn 1998 m. rugsėjo 24 d.

Nuoširdi padėka kun. Gediminui Kijaus-kui už suteiktą dvasišką paramą per pasku-tiniausias tėvelio gyvenimo dienas. Dėkojame jam už maldas koplyčioje, per šv. Mišias ir kapinėse.

Dėkojame visiems apsilankiusiems ko-plyčioje, suteikusiems A.†A. Antanui paskutinį patarnavimą ir palydėjusiems į Amžinojo Poilsio vietą. Ypatinga padėka V. Plečkaičiui, V. Januškiui ir P. Razgaičiui už jausmingus žodžius ir mintis, prisimenant tėvelio dalyva-vimą Čiurlionio ansamblyje, ramovėnuose ir pensininkų klube.

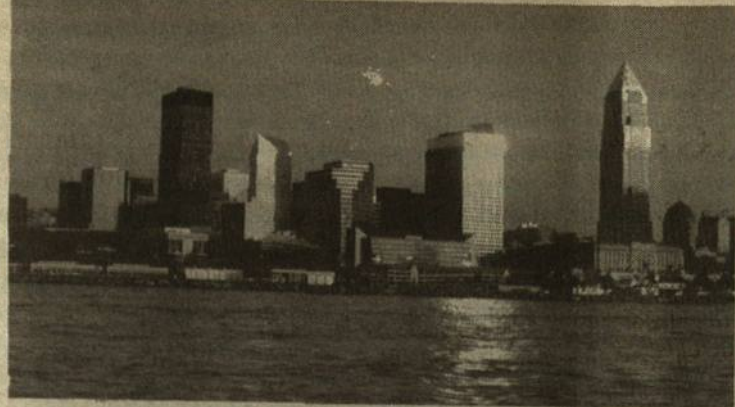
Gili padėka solistei Aldonai Stempu-žienei ir vargonininkei Ritai Klionienei. Jūsų skambios giesmės tėvelį palydėjo į Amži-nybę.

Širdingai dėkojame visiems mūsų draugams ir pažįstamiems už paramą tėvelio ligos metu; už pareikštas užuojautas žodžiu, laiškais ir spaudoje; už užprašytas šv. Mišias, maldas, gėles ir gausias aukas šeimos nuožiūrai.

Jūsų meilė ir šiluma apsupo mūsų šeimą šioje sunkioje valandoje.

Nuliūdę: sūnus Vytautas, duktė Dalia ir
žentas Rimantas

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

1999 metai

- GRUODŽIO 12 d. nuo 9:00 v.r. iki 5:00 v. v. – adventinis susikaupimas – rekolekcijos Dievo Motinos parapijos svetainėje. Praves kun. Rimas Gudelis. Rengia "Atcities" klubas.
- GRUODŽIO 19-20 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinių pardavimas.
- GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.
- GRUODŽIO 31 d. – Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių namuose. 8 v.v. – kokteiliai, o nuo 9 v.v. – šventinė vakarienė.
- VASARIO 28 d., Dievo Motinos parapijos salėse – Kaziuko mugė. Rengia Klyvlendo (Cleveland, Ohio) lietuvių skautija.
- BALANDŽIO 17 d., Lietuvių namuose – abiturientų pristatymo pokylis. Rengia skautai ir ateitininkai.
- GEGUŽĖS 1-2 dienomis – Šiaurės Amerikos lietuvių jaunučių metinės krepšinio žaidynės Klyvlende. Rengia LSK "Žaibas".
- GEGUŽĖS 8 d. – loterija (Reverse Raffle) Lietuvių namuose. Pelnas skiriamas Lietuvių namų remontui.

Dr. Vytautas Maurutis įteikia OLGD premiją poetui Baliui Auginui. *G. Juškėno nuotr.*

Pristant Vacio Kavaliūno novelių rinkinį "Šauksmas", į susirinkusius kreipiasi rengėjų – "Giedros" korporacijos pirmininkė Violeta Žilionytė-Leger.

"DIRVAI" AUKOJO:

D.Bitėnienė (a.a.Antano Kavaliūno atminimui), Bronxville, NY	200
Lietuvių Pensininkų klubas, Cleveland, OH	100
A.Balbata, St. Pete., FL	50
K.Karalis, Jacksonville, FL	30
Dr.A.Pacevičius, Canada	25
K.Bendoraitis, Vokietija	25
J.Ališauskas, Orland Pk., IL	15
V.Buinienė, Blue Bell, PA	15
A.Jasas, Chicago, IL	15
V.Juodka, Chicago, IL	15
D.Misiūlis, Lockport, IL	15
B.Paulionis, Wlby H., OH	15
D.Trimakas, Westlake, OH	15
A.Valaitis, Eastlake, OH	15
E.Balčiūnienė, Hot Spr., AR	15
J.Briedis, W. Bloomfield MI	10
J.Daniliauskas, Gulfport, FL	10
S.Mačys, Cleveland, OH	10
P.Masalaitis, Wayne, PA	10
A.Milūnas, Downers G., IL	10
D.Sodeika, Torrance, CA	10
V.Stimburienė, Wlwk., OH	10
T.Varanka, Claredon H., IL	10
V.Vasikauskas, Semin., FL	10
M.Ambrose, N Market, MD	5
V.Drabišius, Cleveland, OH	5
V.Maciulevičius, Lakew., OH	5
B.Palski, Sun City C., FL	5
V.Pikelis, Chicago, IL	5
R.Pliura, Racine, WI	5
R.Selenis, Livonia, MI	5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

KVIEČIAME APSILANKYTI

- Gruodžio 10 d. – nemokamas vaikų regėjimo ir suaugusių glaukomis patikrinimas. Cleve Sight Center, 1909 East 101 st. Str. 9:30-11:30 v.r. ir 1:30-3:30 v.p.p. Registruotis iš anksto. Tel. 216/791-8118, ext. 220.
- Gruodžio 10 d. – Rotary Club of Cleve: Dr. Stephen H. Hoffman pranešimas, 12-1:30 v.p.p. University Club, 3813 Euclid Ave. Tel. 216/391-1141.
- Gruodžio 12 d. – Cleve. Institute of Music: Juliard styginis kvartetas, 8:00 v.v. 11021 East Blvd. Tel. 216/791-5000, ext. 411.
- Gruodžio 12 d. – Šviesos šventė, 6:30-8:30 v.v. Nature Center at Shaker Lakes, 2600 South Park Blvd. Tel. 216/321-5635.
- Gruodžio 16 d. – Dangus žiemos naktį, 709 v.v. Mill Stream Run Reserv., Tarp Rt. 42 & 82, Strongsville, Royal View Picnic Area. Tel. 440/526-1012.
- Gruodžio 17 d. Rotary Club of Cleve: Speciali šventinė programa, 12-1:30 v. p.p. University Club, 3813 Euclid Ave. Tel. 216/391-1141
- Gruodžio 18-24 d. – Kalėdinės švenčių dienos, 4 v.p.p. Cleve Metroparks Zoo, 3900 Wildlife Way. Tel. 216/661-6500, ext. 290.
- Gruodžio 21 - 24 ir 28-31 d. – Pasivažinėjimai tobogano rogutėmis, pradedant 10 v.r. Mill Stream Run Reserv. Chalet, tarp Rt. 42 & 42, Strongsville. Veikia be sniego, nes takai – šaldomi. Tel. 440/572-9990. Ger.J.

IEŠKAU PENSININKO – PADĖJĖJO

Miegamasis kambarys ir virtuvė – veltui. Tačiau turi valyti butą ir prižiūrėti jame tvarką.
Kreiptis telefonu: (440) 338-1758.

HOUSECLEANING \$7.00 + per Hour

Full time only.
7:30 AM – 4:30 PM.
Mon-Fri. Transportation provided.

Grimestoppers
440-954-3288.

4913 Robinhood Dr., Willoughby

Norite keliauti? Rita jums padės

Rita Staškutė-Zvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1998

Skrudžiai į Vilnių – geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
telkianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

DIRVA

Liūda Stungevičienė

AUKSINIO AMŽIAUS SULAUKUS (Žiupsnelis pensininkų minčių)

Daug kuom girtis negalime,
Nes ordinų ir medalių negavome.
Turime ilgo gyvenimo patyrimą,
Išvydę daugybę naujų išradimų.
Esame gimę dar prieš televizijos laikus,
Kai ne visi turėjo net radijo aparatus,
Dar prieš penicilino, gripo ir polio skiepus...
Esame iš gyvenimo "primityvaus",
Kol dar nebuvo ant mėnulio žmogaus.
Kai nebuvo atomo bombų ir asfalto kelių,
Kai ėjome pėsti, važiuojome dviračiais,
O kai kas – net karieta su arkliukul!
Mes neturėjome elektrinių antklodžių ir šaldytuvų,
Telefaksų, kompiuterių bei radijo siųstuvų.
Klojomės patalais – iš plunksnų ar pūkų,
Kartais miegojom ant šieno,
dažnai – ant čiužinio iš šiaudų!
Mokinomės, "zubrijom" daugybės lentelę,
Daržely auginom mėtą ir rūtelę...
Nežinojom, kas yra AIDS
Ar elektrinis duonos minkytuvas,
"The GAYS" ar "LESBIAN" sutuoktuvės.
Esam iš anų – PADORIŲ laikų,
gimę iš marihuanos nerūkusių tėvų...
Beveik viską gydėme jodu ar valerijono lašais.
Taigi augom ANAIS – gerais, ramiais laikais...
Ne akmenų ("rock") muzika, o lopšinė motulės
Mus supo ir migdė vygėje gulinčius.
Ir vienkartinį vystyklą tuomet nenaudojo –
Upelyje su kultuve plovė ir vėl mus vyniojo.
Gimėm prieš "vuošmašines", "drajerius" ir
"mikrobangines",
Bet žinojom skirtumą tarp bernelio ir merginos.
Ir ramūs tuomet buvo laikai,
Kai žinojom, jog vaikus... atneša gandrai!
Taigi, mes ne iš modernių, ne iš automatinių namų,
Bet ŽEMAITĖS, KUDIRKOS, MAIRONIO,
SMETONOS laikų!!!
Rašyti ir skaityti mokėjo mūs' bočiai – seneliai,
Juos mokė mažus – slapta, prie ratelio.
Ir mus išmokino seneliai lietuviško rašto
Bei gerbti, mylėti tą gimtąjį kraštą,
Tiesos nebijoti ir gerbt, o ne slėpt savo vardą,
Daryti, kas žmogui suteikia tik garbę.
Todėl mes ir esame tie, kurie Lietuvą mylime
Ir prieš veidmainius bei melagius netylime!!!
Šių metų mano linkėjimai:
Nepasiduot epidemijai senėjimo!
Nes nuo tos ligos dar niekas nerado jokios apsaugos.
Būtų malonu, jei senatvės ligą kas panaikintų
Ir skiepų pagalba jaunystę gražintų.
Tuom ir baigiu savo minčių "vinegretą"
Su linkėjimu, kad nemažėtų mūs' gretos,
Kad su mūsų idealistų – Lietuvos mylėtojų karta
Nepasibaigtų užsienyje patriotiška lietuvių veikla!

"Giedros" korporacijos surengtoje literatūrinėje popietėje, kurioje buvo pristatyta ką tik Lietuvoje išleista V. Kavaliūno knyga "Šauksmas", dalyviai. Iš kairės: "Tėvynės garsų" radijo laidų vedėja A. Stempuzienė, kun. G.Kijauskas SJ, prof. J. Kavaliūnaitė, poetas B. Auginas, pedagogė A. Kavaliūnaitė-Krivicienė, red. J. Jasaitis, korporacijos pirminkė V. Žilionytė-Leger ir žurn. V. Rociūnas.

JUOKO STRĖLĖS

K. Balauginas

Skirtumas

Iš kito miesto atvykęs svečias pasiklydo ir, sustabdęs automobilį, klausia prieinančio žmogaus:

– Mielasai, ar negali pasakyti, kur yra 3-ioji Vakarų gatvė?

– Aš esu pėsčias keleivis ir nepatarnauju vairuotojams bei jų mašinoms!

– Bet koks gi skirtumas? Tamsta juk irgi esi keliautojas?

– Taip, bet aš keliauju savomis kojomis, o tu, patogiai sėdėdamas automobilyje, pražiopsai kelią... Ir tai tavo kaltė!

Greičio matas

Teisme teisėjas klausia:

– Kaip gali žinoti, kokiu greičiu važiavai, jeigu sakai kad tai buvo tik 15 mylių per valandą?

– Taigi aš gerai žinau, nes vykau pas dantų gydytoją!

Apsilankykite – nesigailėsite

CAFE & COFFEE 1343 SOM Center Rd.

(Rear Side of Eastgate Plaza,
Next to Regal Theatre) 440-449-6010
Hours: 11-10 PM DAILY

Serving our old style fresh made corned beef, romanian pastrami, hot sandwiches, you can also enjoy cold sandwiches as well, or have a delicious salad. Top off your lunch with one of our scrumptious deserts: cheesecakes, New Brooklyn Pastry and much more. Enjoy a Espresso, Cappuccino, Latte or Mocha.

We invite you to a free salad, coffee, or pop with any sandwich, or coffee 1/2 price with any pastry. Offer valid til 12-20-98.

OVERSEAS GROCER

Grocery & Deli from all around Europe. Meet your childhood in our store. Delight in unforgettable pastries, cakes and European breads... Delicious candy, chocolates from England, Poland, Germany and Belgium. We offer the best selection of healthy teas, natural juices from Belgium. Unbeatable prices on produce.

Order Party trays for your holiday entertaining at reasonable prices.

Visit us today!

Skambinkite į Lietuvą iš bet kur ir bet kada už
45 centus už minutę

Skambinkite Telegroup atstovui
ATLANTIC EXPRESS CORP.
dėl platesnės informacijos ir telefonų
pajungimo. 9.9 c. skambučiams JAV. **CALL BACK SERVICE**
SKAMBINKITE TEL. 1-888-615-2148

Taip pat persiunčiame ir pristatome siuntinius Lietuvoje,
Latvijoje, Estijoje, Rusijoje, Ukrainoje, Karaliaučiaus sr.
ir Lenkijoje. Persiunčiame pinigus.
Užsisakykite amerikietiško maisto komplektus.

IŠ TOLIAU SKAMBINKITE: 1-800-775-7363

ATLANTIC EXPRESS CORP. ATSTOVAS CLEVELAND'e
LITMA IMPORT-EXPORT, Inc. Skyrius dirba:
639 East 185 Str., Cleveland, OH 44119 II-V 10AM - 6PM
Tel. 216-481-0011 VI 10AM - 3PM

LITHUANIAN CREDIT UNION

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

